

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29—
 za ostalo inozemstvo . . . 35—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24—
 za en mesec . . . . . 2—
 V upravi prejemam mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . . . 7—
 za Nemčijo celoletno . . . 9—
 za ostalo inozemstvo . . . 12—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna petstvar (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . 13 "
 za trikrat . . . . . 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila, zahvale, osmrtnice itd.:
 enostolpna petstvar po 18 vin.
Poslano:
 enostolpna petstvar po 30 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 28.511,
 bosn.-hero. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Deželni finančni načrt.

V včerajšnji seji deželnega zbora je bil predložen poslanec kranjske dežele za-
 konski načrt, ki urejuje finance kranjske
 dežele in njene uprave in nam podaja ne-
 kak okvir, v katerem bo vršila deželna
 uprava svoje kulturno zvanje.

Danes je brez dvoma deželni odbor in
 deželna uprava najbolj popularni in naj-
 bolj iniciativni faktor v deželi. Koliko no-
 vih misli, novih načrtov se je od te strani
 sprožilo, koliko novih kulturnih in gospo-
 darskih naprav se je uresničilo, vsa dežela
 nosi pečat reformatoričnega dela, ki ga je
 začel S. L. S. Ni je stroke, ki bi je ne
 opazilo oko deželne uprave in bi jej ne
 posvetilo pažnje v primeri z njenim po-
 menom za deželno kulturo.

Iz okostenelega, mrtvega upravnega
 aparata so ustvarili možje S. L. S. mode-
 ren stroj, poln svežosti in življenja, ki
 preprega celo deželo, veže vsa vlakenca,
 daje moč in prenavlja vso deželno kulturo.
 Deželna uprava je danes centrum, okoli
 katerega se zbira vse gospodarsko kul-
 turno delo v naši deželi.

Razume se samoposebi, da so se mo-
 rala z širnejšimi cilji in večjimi obzorji zvi-
 šati tudi sredstva, ki do njih peljejo. Treba
 je bilo iskati novih dohodkov in novih
 sredstev, da se vse to veliko delo, ki se
 je začelo, vzdrži in izpopolnjuje. Novi de-
 želni finančni načrt ima ta namen. Po
 njem se rešijo vsa finančna vprašanja de-
 žele, se pokrijejo vsi redni izdatki, ki jih
 terjajo večja reformatorična dela in de-
 želna uprava je na čisti, novi poti. Po-
 iskati novih virov dohodkov, ki bi bili z
 njimi vsi zadovoljni in pri katerih bi ne bil
 noben sloj prebivalstva preveč pritisnjen
 in prizadet, ni lahka stvar, pa tudi prijetna
 ni. Vzamemo radi, damo težko! Vsemu se
 finančni načrt ni mogel ogniti, ali enemu,
 kar je glavno, se je ognil.

Finančni načrt štiti malega kmeta in
 malega obrtnika, najbolj solidna, pa tudi
 najbolj pomoči potrebna elementa v de-
 želi. Jedro kranjskega prebivalstva je v
 teh dveh stanovih, ki pa živita v najbolj
 mizernih razmerah. Izseljevanje je postalo
 za našo deželo naravnost epidemično. Šte-
 vilo prebivalcev v nekaterih krajih ne sa-
 mo da stagnira, ampak skoro da ne pada.
 In iz katerih stanov se rekrutirajo ameri-
 kanski in nemški izseljenci? Ali ne iz
 kmetijskega in obrtniškega stanu? Za kranj-
 sko deželo sta pa ravno ta dva zelo va-
 žnega narodno-gospodarskega pomena, ker
 dajeta moč in kri celemu narodnemu dre-
 vesu.

Nove postave, ki jih je deželni zbor
 sklenil v korist ljudstva, iščejo seveda tudi
 pokritja v deželnih stroških. V prvi vrsti
 pride tu v poštev novi cestni zakon, po ka-
 terem se okrajni razbremenijo. 15% deželna
 doklada na realne davke odgovarja nekako
 tistemu zmanjšanju okrajne cestne potreb-
 ščine, ki je posledica novega cestnega za-
 kona. Tako je zemljiški posestnik ter
 obrtnik in trgovec, ki spadata v najnižji
 razred pridobnine, popolnoma varovan po
 deželnem finančnem načrtu.

Velika narodno gospodarska tendenca
 finančnega načrta je, varovati kmeta in
 obrtnika popolnoma v smislu političnega
 in gospodarskega programa S. L. S., ki naj-
 bolj odgovarja razmeram v naši deželi.

Največje izdatke pa povzroča deželi
 šolstvo in zdravstvo. Ti izdatki rastejo ra-
 pidno in letos povzročijo zlasti velik skok
 zvišanje učiteljskih plač, h kateremu je de-
 žela zavezana vsled državnega predkaza.
 Teh stroškov dežela noče naložiti kmetu
 in malemu obrtniku, ampak zato pritegne
 bogatejše sloje.

Tako nastane 35% no zvišanje za
 osebne davke višje vrste. Ti se ne morejo
 proti temu pritoževati, ker bodo tudi od
 sedaj naprej plačevali manjše deželne do-
 klade kakor v vseh sosednih deželah. Ka-
 ko pride akcijska družba do tega, da manj
 plača na Kranjskem kakor na Koroškem
 ali na Štajerskem? Velika industrija vsled
 mase svojega delavstva pa posebno rabi
 deželne šolske in zdravstvene ustanove.
 Vsled tega je pravično, da se k tem stro-
 škom pritegne.

Upravičenost užitinskih doklad izvira
 istotako od šolstva in zdravstva. Tisti sta-
 novi, ki ne plačujejo nobenih doklad na
 direktne davke, stanujejo pa večinoma po
 mestih, v katerih imajo največ užitka od
 šol in deželnih dobrodelnih ustanov, se
 dajo k prispevanju pritegniti edino samo
 po indirektnem davku.

Največja krivica za kmeta in obrtnika
 bi bila, ako bi ta dva morala nositi na svo-
 jih slabih ramah vso težo ogromnega de-
 želnega gospodarstva.

Tudi pri tem davku je deželni odbor
 izračunal najpravičnejšo mero. Pri mesu
 izda zvišanje 1 vin. pri kilogramu. Ker
 smo vajeni pri mesnih cenah vse drugač-
 nih razločkov, ta zvišek v domačem go-
 spodarstvu niti vpoštev ne pride. Zlasti
 sedaj, ko je cena živini tako nizka, ni no-
 benega razloga, da bi se cena mesu po-
 dražila. Pri vinu je pa zvišanje dano v to-
 čilni enoti $\frac{1}{4}$ litra in v plačilni enoti 2 vin.
 Tudi tu so vpoštevani vsi momenti, tudi
 interesi gostilničarjev. Da bi se res dobil
 cel krajcar od vsakega $\frac{1}{4}$ litra za deželo,
 bi bilo treba doklado zvišati na 175%.

Deželni finančni načrt pa gre za 30% nižje.
 Vsled tega pri zvišanju 2 vin. na $\frac{1}{4}$ liter
 pridobi gostilničar na deželi 1 K 76 vin.

S finančnim načrtom je postavljena
 deželna uprava na trdna tla rednega go-
 spodarstva. Kdor ima smisel za kulturno-
 gospodarsko delo, kakršno je dežela do-
 sedaj vršila v blagor Kranjcev, bo važnost
 tega koraka priznal. Le edino na ta način
 je osigurana vsa kranjska gospodarska ak-
 cija v velikem obsegu.

Narodno-napredna stranka, ki je pa
 preje svoje jerihonske trompete obračala
 proti deželni upravi, misleč, da se bo vsled
 njih podrja, bo najbrže odslej obrnila svoje
 robove na drugo stran in trobila narobe
 pesem o »bankerotu« prebivalstva! Taka
 je namreč logika nekaterih ljudi na Kranj-
 skem.

Ruska agrarna politika.

Obsegajoč največ obdelovanja zmo-
 žne zemlje na svetu, je Rusija od nekaj
 stremela za tem, da se zemlja obdela
 kar največ mogoče, da se število kmet-
 skih zemljišnih posestev kar največ
 pomnoži. S pomočjo posebne, leta 1882.
 ustanovljene državne kmetijske banke,
 je prešlo nad 16 milijonov hektarjev
 zemlje, ki je bila last graščakov, v roke
 kmetov; pri tem pa še ni všteta zemlja,
 ki so si jo kmetje pridobili od državne
 in carske zemlje.

Leta 1905. so zasebniki, ne kmetje,
 imeli v posesti okrog 87 milijonov ha,
 medtem ko znaša obseg kmetijskih zem-
 ljišč v evropski Rusiji — šteta so le na-
 kazana najemniška zemljišča — nad
 162 milj. ha; če vštujemo zemljo, kuplje-
 no od kmetov, pa nakazano naselnikom,
 pa dobimo 218 milj. hektarjev. Od tega
 leta dalje se je tozadevno razmerje iz-
 nova izpremenilo v korist kmetov, tako
 da imajo kmetje danes v posesti dobre
 tri četrtine vse obdelovanja zmožne ze-
 mlje v ruskem carstvu in da je dobra
 polovica ostale četrtine zemlje, ki je last
 drugih slojev, v najemu kmetov. L. 1886.
 ustanovljena Plemiška zemljišna banka
 do zdaj ni mogla preprečiti, da ne bi
 število plemiških zemljišnih posestev
 od leta do leta padalo.

Ruska vlada je sicer pomagala
 kmetom pridobivati zemljišča, sicer pa
 se do poslednjih let ni dosti brigala za
 to vprašanje. Pomanjkanje denarja in
 kredita je onemogočevalo kmetom lotiti
 se izboljšanih načinov kmetovanja. Ze-
 mlja je dajala pičle žetve in to dejstvo
 je v zvezi z naraščanjem prebivalstva
 dovedlo do zemljišne lakote po vaseh.
 Kmetje so poorali pašnike in posledica

tega je bila, da jim je zmanjkovalo
 krme za govejo živino.

Kmečki nemiri l. 1905. pa klic v I.
 dumi po prisilni razlastitvi zasebnih
 zemljišč so prepričali vladno o resnosti
 agrarnega vprašanja in tako se je skle-
 nilo nadaljevati politiko preskrbovanja
 kmetov z zemljišči iz neskončnih rezerv
 v azijski Rusiji ter jih nadalje podpirati
 s pomočjo kmetijske zemljiščne banke v
 pridobivanju zasebnih zemljišč v evrop-
 ski Rusiji istočas. pa odpravljati srenj-
 ski sistem kmetovanja. V ta namen so
 1906 ustanovili zemljiščne naseljevalne
 komiteje.

Isto leto je bila izdana postava, ki
 jo je III. duma pozneje nekoliko izpo-
 polnila, ki je dovoljevala kmetom pro-
 sto razpolaganje z njihovimi nakazani-
 mi posestvi, tako da so jih mogli pod
 gotovimi pogoji prodati ter jemati nan-
 je hipotekna posojila pri kmetijski zem-
 ljiščni banki. Do konca lanskega leta je
 bilo v 47 provincijah vloženih nad tri
 in pol milijona prošenj od raznih kmet-
 skih posestnikov, da bi bili deležni do-
 brot te zemeljske naseljevalne postave.
 Kako zelo so se kmetje zanimali za novo
 agrarno reformo, je videti iz številkih teh
 prošenj, ki jih je bilo: l. 1907.: 221.000;
 l. 1908.: 385.000; l. 1909.: 711.000; l. 1910.:
 651.000; l. 1911.: 683.000 in l. 1912.: 1 mi-
 lijon 183.000.

Dasi so število zemljemercev zad-
 nja leta zelo pomnožili, niso mogli zma-
 gati ogromnega dela in doslej je bilo
 mogoče zadostiti le okrog 40 odstotkom
 vseh podanih prošenj. Izmerili so
 1.592.000 kmetijskih posestev ter izpolnili
 vse formalnosti, da se izpremene v pro-
 sta posestva.

Ena največjih ovir izvršitve ruske
 agrarne reforme je pomanjkanje pašni-
 kov. Kadar ima kmetška občina dovolj
 pašnikov, prav lahko razdeli obdelova-
 nja zmožno zemljo v zemljišča, če jih
 pa ni, postane ta razdelitev kaj težavna
 zadeva.

Drugi pogrešek, ki pa se mu lahko
 opomore, je nezadostna izobrazba in po-
 duk v znanstvenem kmetovanju, pa po-
 manjkljiva organizacija kredita za maj-
 hne kmetovalce.

Znabiti je še prerano pričakovati
 podatkov, ki kažejo vpliv reforme na
 produktivne zmožnosti dežele ter pro-
 spevanje kmetovalcev. Vsa znamenja
 kažejo na povoljen razvoj. Pridelavek
 zemlje pod individualnim lastništvom
 se je več nego podvojil. Splošni napre-
 dek vasi pa je spoznati iz ogromnega
 narastka zadrug, o katerih objavimo
 posebno študijo.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušecki, poslove-
 nil dr. Leopold Léonard.

(Dalje.)

Podčastnik je vzel denar, spet sum-
 ljivo pogledal krošnjarja in voz in
 rekel:

»Menda prodajaš ukradene reči,
 ker je poceni... ali imaš kakšne po-
 dobe? knjiže? škapulirje?»

»Ne... vem, da ni dovoljeno, go-
 spod podčastnik lahko pregleda cel to-
 vor.»

»Nu... pokaži to škatljo...«
 Krošnjar je nekoliko pobledel, toda
 govoril je s svobodnim glasom:

»Tukaj so samo trakovi in koralde
 za dekleta, ne za gospode.«

»Nu, ne klepetaj, ampak pokaži.«
 Odprl je škatljo polno pisanih za-
 vojev trakov, da so dekleta, stoječa v
 bližini kar zakričala začudenja.

»Nu, resnico si govoril, to so tra-
 kovi... kam pa greš?»

»V Červonko, gospod podčastnik.«

»Je že pozno... prenoči v krčmi.«

»Ako bo kupčija, prenočim, ako je
 ne bo, pojdem dalje.«

Podčastnik je odšel, k vozu je pa
 pristopil Malinov in rekel polglasno:

»Bil je pri meni z dobro novico.«

»Krošnjar je pogledal pazljivo in
 odvrnil s šepetom:

»Pojdite naprej,« potem pa takoj
 glasno: »trgujem! prodajam! kupu-
 jem!»

Pred hišo Malinovega je dal kroš-
 njar ovsu konju in stopil v izbo, a ko
 so se ljudje razšli od vozička, je Stan-
 ko vzel konja v hlev, voz pa porinil v
 šupo.

Mariša, Stanko, Bal so se razšli po
 vasi z dobro novico, kajti mnogo ljudi
 je želelo cerkvene poroke, krsta, spo-
 vedi...

S ceste je bila kočja Malinovega
 videti prazna, gospodar je oskrboval
 živino, gospodinja je hodila po dvori-
 šču, okrog svinjaka in kurnika...
 a ljudje, ki so želeli duhovnika in za-
 kramentov, so lezli natihoma med
 ograjami in vrtovi in v skednju čakali,
 da pride nanje vrsta, a za red sta skr-
 bel a oče in Stanko.

Do poldne drugega dne je trajalo
 to romanje k misijonarju, ki je v izbi
 v kotu postavil mal oltarček, a sam v
 roketu s pozlačeno štolo podeljeval sve-
 te zakramente.

Okrog poldne je naznanil duhov-
 nik, da kmalu odide in je velel pripra-
 viti konja in voziček, sam je pa začel

spravljati cerkvene priprave, a ko je
 končal, je vprašal gospodarja:

»Grem v Rutke... ali je pot var-
 na?»

»Naši vasi se lahko izognete po
 stranski poti, sam vas popeljem, toda
 potem na most je treba čez Namete...
 tam morejo biti stražniki.«

»Teh se ne bojim,« se je nasmehnil,
 »že dva tedna čuva nad mano Bog in
 verujem v previdnost.«

»Duhovni oče, čemu lesti v žrelo
 volku... zvedel bom, kje so stražniki,
 da se izognete sovražniku.«

»Volk ima žrelo, toda ne ugrizne
 brez volje Najvišjega... nimam časa,
 da bi ga izgubljal, da bi čakal, odlašal,
 peljite me.«

Pritrdil si je brado in brke, pobla-
 goslovil prebivalce in hišo, sedel na
 voziček, Malinov pa, Stanko in Mar-
 celek so ga spremili do konca vasi in
 gledali za njim, dokler ni izginil za
 ovinkom proti Nametu.

»Marcelek,« je odredil Malinov, »ti
 pridi čez polja k nam, imam ti nekaj
 povedati, midva greva pa čez vas,
 Stanko.«

Krošnjar je vozil precej naglo, a
 ko se je konj začel vzpenjati po klancu,
 je zagledal dva stražnika, vračajoča se
 iz Nameta.

Pobledel je nekoliko in pogledal
 okrog, kakor da bi iskal pomoči. Toda

okrog je bilo prazno, črno polje, po ka-
 terem je večerni veter preganjal jesen-
 sko listje, golo drevje je sfrčalo otožno
 kvišku, a v daljavi je šumel črn borov
 gozd.

Začel je šepetati molitve in peljal
 dalje.

»Hej, stoj!« je kriknil podčastnik,
 a ko se je približal vozičku: »Nu, pa si
 rekel včeraj, da pelješ v Červonko, saj
 ne greš tudi pot.«

»Se že vračam, tam ni bilo kupčije,
 je preveč Judov.«

»Lažeš,« je zaklical podčastnik,
 »saj sem bil včeraj celo popoldne pod
 Pogonjo, a tebe nisem videl.«

»Pa sem vendar bil in se vračam.«

»Hm... nekako sumljiv si... po-
 slušaj, Maksim Antonovič,« obrnil se
 je k tovarišu, »kako se ti zdi?»

»Mogoče, da je sumljiv...«

»Torej se vrni z nama v Tesno...
 vprašal bom, če si bil v Červonki.«

»Pustita me, gospoda, mudi se mi...
 saj imam papirje v redu.«

»To je res... toda ti prodajaš po-
 cení.«

»Samo za gospoda podčastnika.«

»Veš kaj, jaz kupim pri tebi lep
 rdeč trak za deklico.«

»Seveda,« je začel razkladati škat-
 lje in pokazal širok, kot mak rdeč trak,
 rekoč: »ali ni ta lep?»

(Dalje.)

SPRAVNA POGAJANJA MED ČEHI IN NEMCI.

Pacher je sklical 1. marca shod češko-nemških državnih in deželnih poslancev v Prago. Sklepali bodo o spravni pogajanjih. Vlada hoče ne glede na nedeljski sklep spravno akcijo nadaljevati.

BOSENSKO - HERCEGOVINSKI SABOR

Je sprejel postavu, po kateri dobe deželni uradniki po 35 letih službe popolno pokojnino, pravico do pokojnine pa po 5letni službeni dobi.

IZGREDI BREZPOSELNIH DELAVCEV V BUDIMPEŠTI.

V Budimpešti so 24. t. m. po shodu brezposelni delavci priredili po mestu sprevod, kateremu so sledili izgredi. Oplenili so neki s koksom naložen voz in razbili veliko šip. Napadli so tudi vozove električne železnice in razbili na njih šipe. Celu v Rokovi bolnišnici so šipe razbili. Policija je precej časa potrebovala, da je demonstrante razkropila. 8 oseb so zaprli.

PRINC WIED

pride dne 26. t. m. v Peterburg, da se carju predstavi. Rusko časopisje mu pripravlja jako hladen sprejem, ker je prej ko ruski dvor druge dvore obiskal.

TURKI IN LAHI.

Pogajanja med Turki in Lahi o železniški koncesiji Adalia-Aidin in o zapustitvi dvanajsterega otočja so se nenadoma prekinila, a upajo, da jih kmalu prično nadaljevati in da se Turki in Lahi sporazumejo.

EKSPLOZIJA V DEBRECINU.

Ob sodni obdukciji žrtev napada v Debrecinu so dognali, da je povzročil eksplozijo z dinamitom nabiti peklenjski stroj, ki je eksplodiral, ko se je zavoj odprl. Eksplodiralo je 16 do 18 kg dinamita. Trije ranjenci leže v bolnišnici. Najbolj poškodovan je pomožni duhovnik Kristo, ki se še vedno s smrtno bori. Pravnik David je nevarno ožgan na obeh rokah in na obrazu, klerika Bibona, ki je stopil v sobo, ko je dinamit eksplodiral, je vrgel zračen pritisk ob steno. Ranjen je na obrazu in na obeh rokah. Državni pravnik Gath, ki vodi preiskavo, trdi, da je peklenjski stroj rusko delo. V Debrecinu so hiše okrašene s črnimi zastavami. Danes pokopljejo žrtve. Šole bodo zato zaprte. Jacskovics, ki je zdaj umrl, je bil že trikrat napaden.

Gospodarstvo.

— **Živinoreja na Notranjskem.** »Domoljub« št. 8. je pokazal na vzroke vednih kužnih boleznij ob kranjsko - primorski meji. Kugo zanašajo namreč hrvaški prešiči, ki prihajajo čez Stajersko k nam, in hrvaška živina, katero gonijo od Reke sem ob naši meji v Trst kot klavno živino. Ker so zaradi kuge zaprti dobri sejmi v Sežani in Divači, ni tudi nobene kupčije in zato še večje pomanjkanje krme. Hvaležni so naši živinorejci poslancem, da so to zadevo spravili v deželno zbornico. V ponedeljek, dne 16. t. m., je bil velik sejem v St. Petru. Živine je bilo dosti, kupčije pa malo. Na vsakega prešiča, katerih je bilo malo, pa do deset kupcev. Šentpetersko županstvo je pač lahko pričakovalo v teh razmerah lepe udeležbe od strani živinorejcev in bi moralo sejem kupcem po časopisih razglasiti. Sicer bi pa županstvo v St. Petru marsikaj drugega »moralo«, na primer, da južna železnica kaj stori za preureditev kolodvora, pa o tem drugič. Zelo potrebna je pri nas povzdiga svinjereje. Koliko tisočakov gre ven iz dežele za mlade prešičke in koliko jih od teh pogine! Sicer smo že precej napredovali. Pred 20. leti se ni v Reški dolini še nobena gospodinja pečala s tem, sedaj se pa že veliko domačih priredi. Domača prireja mora zadostovati za domačo rabo in potem bomo lahko oddajali blago še naprej v Istro. Zlasti Reška dolina bi poleg sadjarstva in prešičereje imela lep dohodek, ker je zemlja ugodna za pridelovanje prešičje piče. Da se pa seno ne bo izvažalo v mesta, treba je konjino izboljšati v goveje seno, kar se bo pa doseglo z regulacijo Reke in Pivke, ob katerih so travniki vedno bolj močvirni, to pa zato, ker imate obe vodi velike ovinke in majhen padec. Ob deževju pa silno naraseta. Koliko več govine bi se potem lahko redilo! Živinorejci! Ne spimo! Delujmo in tudi kričimo, da nas v Ljubljano čujejo!

— **Za konjereje na Dolenjskem.** Dne 27. svečana, dopoldne ob 9. uri, se bo v Mokronogu in dne 28. svečana, dopoldne ob 9. uri, v St. Jerneju vršilo nakupovanje konj za vojaštvo. Nakupovali se bodo konji za ježo in za vožnjo.

— **Razglas** o oddaji čistokrvnih plemenskih bikov, kupljenih z državno podporo. Iz državne redne podpore, potem iz državne podpore, ki odpade na kranjsko deželo za povzdigo živinoreje glasom državnega zakona z dne 30. decembra leta 1909, za letošnje leto, in z deželno podporo, se nakupi večje število plemenskih bikov, ki so za zboljševanje govedi na Kranjskem primerne, in sicer: a) plemenski biki simodolske pasme (rumenobel lisasti z belo glavo), ki se oddajo samo v kraje ljubljanske okolice in na Notranjsko, kjer je ta pasma že vpeljana; b) plemenski biki sivkaste pasme (enobarvni, sivkasti ali rjavkasti), ki se oddajo samo na Dolenjsko in v ostale kraje na Notranjskem in c) plemenski biki pingavske pasme (temnordeče lisasti), ki se oddajo samo na Gorenjsko. Nakup in oddajo teh plemenskih bikov s pomočjo omenjenih podpor izvršita po določilih zakona z dne 30. decembra leta 1909, po medsebojnem dogovoru deželni odbor kranjski in c. kr. kmetijska družba kranjska. — Prošnje je vložiti takoj pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

OBSOJENI VOHUN NADPOROČNIK JANDRIČ.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je nadporočnik Aleksander Jandrič, frekventant vojne šole, bil obsojen v 19 letno težko ječo. Major-avditor Kunz je predlagal 10 letno težko ječo, katero kaznen je vojno sodišče na 20 let povišalo. Višje vojaško sodišče je pa vpoštevalo preiskovalni zapor in je kaznen za 1 leto znižalo. Proti slikarju Cedomilu Jandriču se vrši razprava te dni na Dunaju. Brata Jandriča sta sinova vpokojenega vojaškega računskega nadoficijala Evrema Jandriča in sta služila v 1. bosensko-hercegovskem polku. Cedomil Jandrič je izgubil 1. 1911. šaržo, ker je obzmerjal in obrekoval neko damo. Prošnji, da ga rehabilitirajo, so ugodili, a častniški zbor 24. pešpolka se je proti rehabilitaciji izjavil. Iz pisem Aleksandra Jandriča so posneli, da mu je Cedomil prisegel, da ga armadi maščuje in je bratu preskrbel za neko tujo velesilo proti visoki plači vojaško-tehnične in vojaško-operativne tajnosti. Brata, ki sta prej skromno živela, sta pričela razkošno živeti in je zato pričela policija sumiti. Dognala je, da je obiskal Cedomila Jandriča večkrat ruski vojaški ataše polkovnik Marčenko. Brata so nato zaprli. Z Redlom Jandriča nista bila v zvezi.

Dnevne novice.

— **Deželni zbor.** Danes dopoldne so zborovali finančni, ustavni in upravni odsek. Finančni odsek se je med drugim bavil z olajšavami pri davku na prirastkih in o realnem vprašanju, ker je kranjska hranilnica odpovedala stanovanje realki. Zahteva se, da država vrže realko popolnoma in da se realka utraktivira.

— **Deželni finančni načrt v finančnem odseku sprejet.** Včeraj zvečer je zboroval finančni odsek kranjskega dež. zbora, ki mu je predsedoval posl. vitez Pogačnik. Poročevalec dr. Krek je v temeljitem in jako zanimivem govoru povedal najprej točno sliko, kako država in dežele sedaj pokrivajo svoje potrebščine. Razložil je pomen državnih preodkazov, ki jih je naša državno-zborska delegacija po večletnem trdem boju izvojevala za kranjsko deželo. Ohranil se je prejšnji »praecipuum« pri davku na žganje, po katerem dobi kranjska dežela skoro trikrat toliko od države, nego bi ji šlo po konzumu. To je velik uspeh v korist naši deželi vreden tudi žrtev, ki so izražene v tem, da je dež. odbor nekaj let deloval s primanjkljajem, kajti ravno ta vedni primanjkljaj dežele je bil stvarni razlog v boju za večji državni preodkaz. Dr. Krek je pojasnil podrobnosti v predlogi dež. odbora in dokazal, da je i razdelitev med direktnimi in indirektnimi davki, kakor tudi diferenciranje v direktnih davkih popolnoma primerno razmeram v naši deželi. Proti predlogu, da se preide na tej podlagi v specialno debato, ni bilo nobenega ugovora. Samo posl. pl. Schollmayer-Lichtenberg je izjavil, da ni utegnil še pročitati cele predloge. V specialni debati je bil sprejet ves proračun. Debate so se udeleževali zastop. vseh strank. Sprejeta je bila tudi resolucija dr. Gregorliča za nove naprave v bolnici in bližnici. Sprejet je bil ves načrt za pokritje, kakor ga predlaga deželni odbor.

— **Pustni terek v deželnem zboru.** Liberalni poslanci so včeraj skrbeli za komedijo, vredno pustnega torka. En liberalec za drugim je vstal in z »votlim patosom« apeliral na »pravičnost«, »dostojnost«, »poštenost« in podobne lepere reči. Tisti liberalci, ki so si v zadnjem letu pomagali z vsako lumparijo, nepo-

štenostjo in nedostojnostjo, ki je sploh mogoča bila, tisti liberalci so nastopali kot vitezi morale. To je bilo v resnici primerno za pustni terek. Konečno so se liberalci še sami naveličali te komevije in so korporativno odšli — v oštarijo. Škoda! Kajti koj po njihovem odhodu so prišle na vrsto gorostasne voilne sleparije mbralnega viteza Josipa Turka alias Bolčevega Pepeta, s kojim hoče državni pravdnik na vsak način bližje govoriti. Deželni zbor je tudi dal dovoljenje za ta razgovor in takó se bo poglavje o »pravičnosti«, »poštenosti« in »dostojnosti« nadaljevalo v javni sodni dvorani.

— **Korespondenca S. K. S. Z.** Odličen organizator nam piše: Velečeni! Ustanovitev prepotrebne družbene glasila iskreno pozdravljam. Zdrav naj smo ga že potrebovali. **Tak list bo polovica življenja v naši organizaciji.** Prosim, da me sprejmete kot naročnika. — Z vsako pošto prihajajo novi naročniki, dokaz, da je bila srečna misel ustanovitve korespondence naše osrednje izobraževalne organizacije. Vsak, kdor želi dobiti korespondenco, naj to nemudoma javi.

— **Liberalna gostilničarska zveza,** ki ni za nič drugega na svetu, kakor da podpira liberalno politiko, sklicuje protestni shod proti zvišanju doklade na užitino. Ta liberalna politika se bo slabo obnesla. Radovedni smo, kdo vse pojde na ta liberalni lim, kajti deželni načrt je tak, da gostilničarje po možnosti varuje. Liberalni hujskadi kvečjemu lahko v škodo spravijo gostilničarje.

— **Pogreb v deželni zbornici.** Izmed raznih zanimivih momentov, ki bi se dali vjeti v zbornici, je bil brez primere oni, ko je poslanec Ribnikar svoj narodni radikalizem pokopal ob asistenci dr. Tavčarja in dr. Trillerja. Ribnikar, oče mladih narodnih radikalcev, ki je svoj čas stopal kot general pred četami mladih vojnih trum z narodnimi kokardami odet, se je slovesno odpovedal tej zmoti v deželni zbornici in predlagal vpricho voditeljev dr. Tavčarja in dr. Trillerja, da se slovesno pokoplje; na njegovem grobu naj pa vstane nov nemški mandat na Kočevskem. Tako se je razšla nar-rad. familija. Dr. Tavčar in dr. Triller, hudo sta se maščevala!

— **»Kmetovalce« ob tridesetletnici.** V zadnji številki »Kmetovalca« naznanja urednik, da je s to številko končan 30. letnik »Kmetovalca« in obenem 30 let, odkar gosp. ces. svetnik Gustav Pirc urejuje ta gospodarski list. — Ne izpolnili bi svoje časnikarske dolžnosti, ako bi tudi v našem listu ne omenili tega redkega dogodka v slovenskem časopisju, in ne zadostili bi svoji nalogi, kateri služimo kot agrarni list vsa leta svojega obstoja, ako bi ob tej priliki posebno ne poudarili, koliko zaslug si je stekla kmetijska družba za gospodarski napredek našega kmetovalca prav posebno z izdajanjem gospodarskega »Kmetovalca«. Družba, ki je pred 30 leti štela komaj 600 članov, je v tem času zbrala v svojem kolu nad 10.000 družbenikov in ravnotoliko naročnikov na »Kmetovalca«. — Vseh teh 30 let je list urejeval gospod Gustav Pirc kot tajnik družbe in potovalni kmetijski učitelj. Ni sicer gospod Pirc naš politični somišljenik, vendar moramo, ako smo pravični, priznati, da si je pridobil tudi kot urednik veliko zaslug za prospeh našega kmetijstva. Med strokovnjaki je bila sodba vedno precej soglasna, da se »Kmetovalec« lahko meri z vsakim drugim kmetijsko-gospodarskim listom. Zlasti je urednik z uvedbo rubrike: Vprašanja in odgovori zelo razširil kmetijsko strokovno znanje, ker je pojasnjeval najraznovrstnejše panoge gospodarstva. Zdi se, da je uprav s to rubriko ostal vedno v živi zvezi s svojimi naročniki in da so mu uprav razna staviljena vprašanja nudila priliko vedno izpolnjevati svoje strokovno znanje, vsled česar mu tudi še sedaj ni zarjavelo njegovo pero in je želeči, da iz svojih dolgoletnih bogatihkušenj napiše še mnogo koristnega za naše kmetijstvo. — »Kmetovalec« je ostal vedno strokoven list in zasluga urednikova je, da list ni bil nikoli strankarski list, naj je bila v odboru v večini ta ali nasprotna stranka. — Gospod cesarski svetnik Pirc naj bo zagotovljen, da njegovo mnogoletno delo na kmetijsko-gospodarskem polju uživa priznanje pri vseh, ki to delo poznajo od bližje, ki so jim znane težave in ovire, ki jih je bilo treba zmagovati. — Zato želimo, da vztraja še na svojem mestu in še nadalje svoje lepe strokovne sile posvečuje »Kmetovalcu«.

— **Seja Zveze Orlov in Kranjske pozveze** se vrši v četrtek točno ob 6. uri zvečer v posvetovalnici K. T. D. — Ker je dnevni red velevažen, prosimo točne in polnoštevilne udeležbe.

— **Slabe poštne razmere.** Sv. Jošt, 18. svečana. Sv. Jošt, tri ure oddaljen od Vrhnike, ima poštni nabiralnik; poštni sel opravlja na teden trikratno zvezo s c. kr. poštnim uradom na Vrhniki. Vsled odloka c. kr. trgovskega ministrstva pa odnaša in prinaša poš-

ne pošiljatve le do 100 kron vrednosti; vsako večjo denarno pošiljatev mora stranka sama oddati, oziroma vzdigniti; pri tem poslu ima en dan zamude. V Sv. Joštu imamo občinski in župni urad in Hranilnico; so denarni zneski čez 100 K torej v navadi. Medtem ko se meščanu vsaka pošiljatev v hišo dostavi, mora oddaljen hribovec po svojih 100 K hoditi na poštni urad, zamudi cel dan in ima zraven velike stroške. Apeliramo na naše državne poslance, da na merodajnem mestu odkrijejo naše težnje ter nam pripomorejo, da se 3 kratna zveza na teden razširi na 6 kratno ali vsaki dan, zlasti da se bodo vse denarne pošiljatve brez razlike vrednosti poštne mu selu v pošto torbo dajale, kakor je bilo do letos v navadi. — Tukajšnim kmetom vsled slabe lanske letine zelo primanjkuje krme; živina ima tudi zelo nizko ceno. Ker kmet za drag denar ne bo mogel kupiti krme in živine ne prodati, zato je letos nujno želeči, da bi mu otrobov in močnih krmil po nizki ceni preskrbeli.

— **Smrtna kosa.** Iz Dolenje vasi pri Ribnici: Dne 22. februarja t. l. je umrl ugledni posestnik Jožef Kromar vulgo Skoncov iz Dolenje vasi. Rajni je bil zgled marljivega gospodarja, odločen naš somišljenik in globokoveren oče, ki je ohranil svoje versko prepričanje kljub temu, da je bival skoro 12 let v Ameriki, kamor je bil šel za zaslužkom. Pred dobrim pol letom se je vrnil v svojo staro domovino. Ko si je toliko dobro opomogel, da bi bil brez skrbi gospodaril, ga je pobrala pljučnica v 41. letu starosti. — Rajnik je iz daleč naokrog znane rodovine Kromarjev iz Dolenje vasi. — V Škofji Loki je umrla gospa Apolonija Sušnik, roj. Volčič, stara 52 let. Pogreb je bil včeraj. — V Savljah, župnije Ježica, je včeraj, 24. svečana umrl Anton Lenčec, p. d. Peričnik. Bil je občinski odbornik, vedno odločno naš, vzgledno pobožen, pa tudi vzoren kmet in gospodar.

— **Delavske karte.** V zadnjem »Domoljubu« poroča neki dopisnik iz Berolina, da mora v Berlinu vsak avstrijski delavec, če hoče tam dobiti delo, plačati takoj delavsko karto, ki stane 6 kron. Ko smo to brali, smo si mislili: Koliko kronic bi dobili Avstrijci, če bi v Kormijau in v Pontabliju od vsakega laškega zidarja, ki pride k nam iskat kruha, zahtevali take delavske karte. Bi jih — pa jih ne bomo!

— **Izprememba poštne okrajev.** Vasi: Sadinja vas in Trebča vas, ki sta spadali doslej k c. kr. poštnemu uradu Dvor na Dolenjskem, spadata odsihmal v dostavljalni okraj c. kr. poštnega urada Žužemberk ter vas Dolenja Dobrova, ki je bila do zdaj v poštnem okraju Višnja gora, spada odslej k c. kr. poštnemu uradu Zatičina.

— **Uboj.** Dne 22. t. m. sta v Novem mestu Hrvata Peter Radakovič in Jože Fadlerič iz Like, železniska delavca, prišla v Košakovo gostilno, kjer sta zbadala domače fante in slednjic tudi zapitka nista hotela plačati. Gospodar je poklical domačega hlapca Simon Jerina, doma iz Družinske vasi, in mu ukazal, naj zahteva od njiju zapitnino. Ker le nista hotela plačati, jima je pokazal vrata. Toda odšla kljub temu nista. Zato ju je potisnil na ulico skozi vežo. Ko pa sta prišla na vežne stopnice, ju je pustil in hotel oditi v sobo. V tem trenutku pa se je Radakovič obrnil in porinil Jerinu bodalo, katerega je imel na hlačnem gumbu, 12 cm globoko v rebra in zbežal. Z njim je stekel tudi Fadlerič. Jerin se je zgrudil in oblašal nezavesten. Poklicani zdravnik je konstatiral, da ima ranjena pljuča. Jerin se bori s smrtno. — Radakoviča in Fadleriča je pa orožništvo še isto popoldne prišlo in izročilo okrožnemu sodišču.

— **Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.** Na zatožni klopi je sedel 19. t. m. Franc Poznajlšek, rojen leta 1844. v Loki na Stajerskem. Obtožen je bil hudodelstva uboja, češ, da je dne 9. novembra 1913 v prepiru udaril z ročico Martina Kneza po glavi in povzročil njegovo smrt. Obtoženec se je zagovarjal, da je udaril Kneza z nekim polenom, nikakor pa ne z ročico. Tudi ga ni udaril prvi, ampak šele na prigovarjanje Klembusa kot drugi, ker ga je ta prvi udaril. Zaslisane priče o udarcih niso nič pozitivnega izpovedale. Porotniki so vprašanje glede uboja zanikali, pač pa potrdili uboj v smislu § 143. kaz. zak. in je sodni dvor prisodil Poznajlšku osem mesecev ječe.

— **Cementna tovarna v Mojstrani propada?** Delniška družba, ki je lastnica te tovarne, sklicuje izredni občni zbor v namen, da se od delniškega kapitala, ki znaša še tri milijone kron, odpiše toliko, da bo znašal samo še 750.000 K! Ze spomladi leta 1911. je ta družba odkolekovala delnice od 500 K na 250 K, od šestih milijonov na tri milijone, sedaj pa od treh milijonov na 750.000 K. Sedem osmink vsega delniškega kapitala je torej izgubljenih. Kako so nastale te izgube, ni znano. Družba je svojim delničarjem plače-

vala 6 odstotkov dividende in se je v obče govorilo, da tovarna v Mojstrani dobro uspeva. Leta 1907. je ta družba v Bakru pri Reki ustanovila novo cementno tovarno in sodi se, da je ta vzrok njene nesreče. Tovarna je baje slabo narejena in je nerazmerno, mnogo veljala, a tudi ko je začela delati, ni prav funkcionirala in so bile potrebne vsakovrstne rekonstrukcije, ki pa tudi niso nič pomagale. Končno je družba tovarno v Bakru prodala in efekt tega je, da je morala, zopet odpisati večji del svojega kapitala. Kako bo to vplivalo na tovarno v Mojstrani, se sedaj še ne da presoditi.

— **Poročil se je** v ponedeljek, 23. t. m. v Komendi g. Ivan Jerman, posestnik v Mostah, z gdnco. Marijo Klemenc, posestnikovo hčerjo in Stranj. Poročil ju je č. g. I. Opeka, kaplan v Komendi. Obilo srečel.

— **Slov. dij. podp. društvo v Pragi** je stanovsko-dijaška institucija, ki podpira vse slovenske slušatelje čeških visokih šol v Pragi. Dohodke črpa v velikem obsegu iz češke radodarnosti; v domovini pa, žalibog, ni zanje velikega zanimanja. Potrebščine so v zadnjih par letih radi naraslega števila slovenskih visokošolcev narasle nesorazmerno z dohodki. Zato se obračamo na vso slov. javnost, naj podpira to nadstrankarsko dijaško institucijo, da se vsaj glede tega podp. društva realizira ideja skupnosti dijaškega socialnega vprašanja, ki jo je sprožilo letošnje počitnice celokupno slov. akad. dijaštvo na Dunaju.

— **Poročil se je** dne 21. februarja slovenski skladatelj in stolni kapelnik v Senju Karlo Adamič z gospodično Faniko Štimac. Iskreno častitamo!

— **Pogumen rešitelj**, C. kr. finančne straže paznik g. Ludovik Osterc rešil je gotove smrti dne 21. februarja t. l. vaškega slepca 50 letnega Janeza Colnar, da ni utonil. Gosp. rešitelju vsa čast, da je tvegati ne samo svoje življenje, ampak tudi svoje zdravje, da je skočil v tem času v polni opravi v naraslo Pšato ter potegnil omenjenega reveža do obrežja, kamor so prihiteli ljudje in pomagali reveža dvigniti na suho.

— **Pograjске novice**. Letošnji predpust se je nam dobro obnesel. Imeli smo 8 porok, ki jih moramo omeniti: France Bricelj, posestnik iz Korena, se je poročil z Marijo Rus iz Praproč; Jože Kozjek, posestnik iz Letnice, z Nežico Kermelj od istotam; zidarski mojster Janez Dolenc iz Belce z Ivanko Osredkar iz Dolenjevasi. Na mnoga leta in obilo sreče. — Na nebeško ženitovanje je pa odšel 23letni Jan. Trobec, sin črnovrškega župana. Pri podiranju dreves ga je pobila bukev do smrti. Zadnje leto je bil dolgo časa v bolnišnici, kjer je bil večkrat operiran in odkoder so ga napol mrtvega pripeljali domov, kjer ga je smrt rešila vsega hudega. Naj v miru počiva!

— **Žrtev alkohola** je postal Anton Vrankar, gostač na Kavranu obč. Podhruška. Dne 21. t. m. je v prepiru hotel ženo tepsti, pa mu je ušla. Nato pa je šel v sobo in se obesil. Bil je velik alkoholik in delomržeš.

— **Pastorko hotela zastupiti**. Kmetica Frančiška Pleše v Delnicah je hotela spraviti s poti svojo 13letno pastorko Jožefo. Dne 13. t. m. ji je v polento namešala kapič od žveplonk in stolčnega stekla. Deklica je pa koj pri prvem zalogaju opazila čuden duh in ostrost med zobmi ter ni hotela jesti. Stvar je prišla na dan in Pleše je orožnikom priznala svojo krivdo. Kruto mačeho so zaprli.

— **Izseljevalni agent aretiran**. Orožništvo je aretiralo podaganta Avstro-Amerikane za reško dolino Jožefa Kregarja v Ilirski Bistrici, ker je spravljal vojaščini podvržene osebe v Ameriko.

— **V Horjulju** se je od 15. do 22. februarja vršil sv. misijon, ki so ga vodili č. o. jezuitje: P. superior Kunstelj, P. Žužek in P. Pristov. Župljani in okoličani so se ga udeleževali prav mnogoštevilno. Obhajanih je bilo nad 3000. Častitim očetom misijonarjem pa za ves njihov trud izrekamo iskreno zahvalo.

— **Reforma šole**. Somišljenik z dežele nam piše: Ker ima priti v kratkem na dnevni red ureditev učiteljskih plač na Kranjskem, bo sedaj primeren čas, da se o tej priliki skuša urediti še kaka druga šolska zadeva. Zdi se nam, da bi bilo pravično, da se učiteljskim močem, ki delujejo na šolah s poldnevni poukom, priznajo večje plače, oziroma nagrade, ker na takih šolah je večje in težje delo, ker imajo učitelji opraviti z učenci iz več oddelkov, morda celo istočasno kakor na razdeljenih enorazrednicah. Sploh smo mnenja, da bi se poldnevni pouk ne stavile ovire; celodnevni pouk je pač primeren za trge in mesta, kjer otroci doma nimajo nobenega dela in imajo v šolo blizu. Na deželi, kjer ima velik del otrok včasih po celo uro daleč v šolo, je celodnevni pouk navadno neprimeren ali celo nemogoč. Tudi uredba tretjega razreda, da so učenci dopoldne po 4 ali še več ur v šoli, je s pedagoškega in gospodarskega stališča ne-

spametna. To se pravi otroka čez mero mučiti. Še pri treh urah otroci zadnje uro malo poslušajo, nikar pri štirih. Ne glede na to, da mora mnogo otrok pozimi še po temi v šolo. Tudi se z enim takim razredom, ki šteje komaj 30 učencev, ostali razredi jako malo razbremenijo in morda večkrat niti en cel letnik ne pride v 3. razred in tudi ti samo za eno leto, mnogo drugih nikdar 3. razreda ne vidi. Dvomimo, če je res potrebno, da se tako razredi množijo, kakor so se zadnji čas. Pri pametnem pouku se tudi v poldnevni šoli dosežejo zadostni uspehi.

— **Zastrupljenje z neosalvarsanom**. Policijsko poročilo zagrebske policije poroča: 23. t. m. so prenesli 35 letno šiviljo Jožefo Martinolič v Zagrebu v nezavestnem stanju v bolnico, kjer je par ur nato umrla. Zdravniki so dognali, da je bila zastrupljena z neosalvarsanom, katerega ji je neki zdravnik za luetične bolezni vbrizgal.

— **Smrtna kosa med ameriški Slovenci**. Umrla je v Gowanda, N. Y., rojakinja Marija Perhaj, rojena Pečnik, doma iz Velikih Lašč na Dolenjskem. Stara je bila 23 let. Zapušča moža, tri tedne staro hčerko in brata. — V Westonu, Col., je umrl Franc Vertačnik, v starosti 29 let. Vertačnik, podomače Erjasov, je bil doma iz Spodnjih Kraš pri Gornjem Gradu na Sp. Štajerskem.

— **Ženo zaklal**. 23. t. m. zjutraj so našli ženo mesarja in krčmarja v Dolcu pri Zagrebu, Marijo Kovač mrtvo s prezezanim vratom. Prvi čas se je mislilo, da je žena izvršila samoumor. Kasneje so si pa sosede začeli pripovedovati stvari, iz katerih je izhajal sum, da je Kovač svojo ženo, s katero je živel v vednem prepiru in jo neumljeno zlostavljal, sam zaklal. Nabralo se je kmalu toliko dokazov, da so Kovača aretirali; v svojo opravičbo ni vedel ničesar navesti in je bil ves zbežan. Truplo Marije Kovač bodo ekshumirali.

— **Tuči težko obolel**. Hrvaški pisatelj Tučić, ki se je nedavno preselil v Pariz, je ondi težko obolel na jetiki.

— **Z bajonetom je zabodel** 22. t. m. ponoči infanterist 26. domobranskega polka v Mariboru Franc Klemenčič mešetarja Franca Selinšek. Pila in kvartala sta skupaj, potem se pa skregala. Ko je Selinšek odšel iz gostilne, je Klemenčič stekel za njim in ga z bajonetom zabodel. Selinška so težkoranjenega prepeljali v bolnišnico.

— **Smrtne nesreče med ameriški Slovenci**. V Clevelandu, O. so našli rojaka Jožeta Jelenčiča na progi Lake Shore železnice v nezvesti s preklano glavo. Spravili so ga v bolnišnico. Kako se je nesreča pripetila, se ne ve. — V Jolietu, Ill., se je ponesrečil rojak Mih. Pečjak, star 27 let. Grede v bližnji Rockdale je padel osemnajst čevljev globoko z viadukta Rock Island železnice in si razbil lobanjo. — V Kenoshi, Wis., se je ponesrečil rojak Fran Opalk. V tovarni je prišel preblizu stroja, vsled česar mu je kolesje zdrobilo vse kosti. Ranjki je bil star 34 let. Doma je bil iz Jevš pri Krškem.

Primorske vesti.

— **Slovensko gledališče v Trstu**. Z današnjim dnevom nastala je izprememba v artističnem vodstvu našega gledališča. Večletni artistični vodja g. Dragutinovič je dobil od dramatičnega društva dopust in se podal v Osijek, kjer je prevzel ravnateljsko mesto osješkega hrvaškega narodnega gledališča. Dramatično društvo poverilo je artistično vodstvo našega gledališča g. Toplaku, kateri si je tekom dveh let svojega umetniškega delovanja na tržaškem odru pridobil splošne simpatije občinstva, tako da je to izpremembo prav srčno pozdravljati.

— **Pred imenovanjem stolnega prošta v Pulju**. V Pulju se ima v kratkem zasedati mesto stolnega prošta. Kot prvo se je oglasilo k tej stvari glosilo puljsko laško-liberal. kamore »Il Giornaleto«, ki je pač najmanjše poklicano, se vtikati v cerkvene stvari, kajti stranki, katere se zbira okoli omenjenega glasilca, ni na stvari sami kot cerkveni, ampak gre jim le zato, da bi zasedla to važno cerkveno mesto oseba, ki naj bi se postavila v službo laško-liberalne propagande v cerkvi. Predno o stvari kaj več spregovorimo, najodločnejše povdarjamo, da smo proti vsaki politiki v cerkvi. Ravno tako odločno pa povdarjamo, da zahtevamo v cerkvi popolne raznopravnosti z laško narodnostjo in da bi bilo vsako zapostavljanje hrvaškega jezika v puljski stolni cerkvi krivica nasproti vernikom slovanskih narodnosti. Da pa do tega ne pride, je dolžnost poklicanih oblasti, da vse store, da bo zasedel mesto stolnega prošta v puljski stolnici mož, ki bo imel energijo s pomočjo ordinarijata ustvariti v puljski stolnici razmere, kakršne morajo vladati v mestu, kjer so verniki različnih narodnosti. Da laško-liberalnemu glasilu ne gre za versko stvar pri tem, se razvidi že iz tega, ker trdi, da je in mora imeti imenovanje stolnega prošta politični značaj. Ze

s tem stavkom pove laško-liberalno glasilu samo, da ne pripisuje temu važnemu izključno cerkvenemu dostojanstvu nobenega cerkvenega, ampak zgolj le političen značaj. Vse drugo, kar se trdi omenjeno glosilo proslule laško-liberalne stranke v Pulju o »italianità della chiesa di Pola« (o italijanski cerkvi v Pulju) so prazne fraze, čeprav prihajajo iz poslopja italijanske gimnazije v Pulju. Naša edina želja je, da bi zasedel mesto stolnega prošta v Pulju mož, kateri bi po dolgih bojih že vendar enkrat odprl cerkvena vrata tudi vernikom slovanskih narodnosti, katerih je tu na tisoče. To željo naj poklicane oblasti upoštevajo in storile bodo za versko in pravno povzdigo več nego vse tukajšnje šole. »Giornaleto« nasvetov naj se pa kolikor mogoče ogibajo.

— **Dekanijska konferenca v Pulju**. Te dni se je vršila v Pulju dekanjska konferenca. Duhovniki hrvaške narodnosti se teh konferenc že delj časa ne udeležujejo, ker jih duhovniki laške narodnosti ne pustijo do besede in ker je običajni jezik pri teh konferencah izključno le laški. Zato so duhovniki hrvaške narodnosti že pred delj časom predlagali, da naj bo pri dekanjskih konferencah običajni jezik latinski, torej mednarodni. Temu se je seveda laška duhovščina uprla. Za to konferenco je pa poreško-puljski ordinarijat odredil, da ima biti običajni jezik pri konferencah latinski. Ko so se topot duhovniki zbrali k konferenci, je gospod dekan prečital navzočim dekret ordinarijata, da ima biti pri konferenci običajni jezik latinski. Temu se je pa veroučitelj puljske italijanske gimnazije uprl in zahteval, da se razpravlja izključno le v italijanskem jeziku. Samoobsebi umevno je, da se je temu protestu pridružila vsa laška duhovščina in pri konferenci se je proti odloku ordinarijata razpravljalo v italijanskem jeziku. Tako se res ne ve, kdo da je v puljski cerkvi gospodar.

— **Osebnosti**. Tržaški cesarski namestnik je imenoval provizoričnega adjunkta inž. Jakoba Zachariades v Gradiški in inž. Emilija Treo v Trstu definitivnim adjunktom. — Dr. med. Kaiser pri pomorski vladi v Trstu je bil imenovan ravnateljem kemično-bakteriološkega inštituta v Meranu.

— **Za novo jubilejno komunalno gimnazijo v Trstu** Italijani že dolgo časa zbirajo denar. Doseđaj so nabrali šele 3693 K 60 h in 150 lir. Smo res še daleč do cilja.

— **Mestni župnik č. g. Kokošar v Gorici** stopi v kratkem v pokoj. Prej nastopi daljši dopust. V nedeljo se je že poslovil od svojih vernikov v cerkvi sv. Ignacija na Travniku.

— **Tržaški Hrvatje**. Kakor Slovenci tako tudi Hrvatji v Trstu ne spijo. Navadno so vedno s Slovenci skupno nastopali, a ker se je njih število precej zvečalo, baje jih je že do 10 tisoč, so uvideli potrebo, si zraven skupnih slovensko-hrvatskih organizacij ustanoviti svoje lastne, ki bi imele namen njih narodno zavest krečiti. Imajo že več čitalnic in bralnih društev, a še nobene šole. Gotovo je že čas, da se tudi v tem oziru povzdignejo. Čeprav so tržaški Hrvatje slovenske Ciril - Metodove podružnice v Trstu vedno podpirali, je ta vseeno ustanavljala samo slovenske šole. Prav sedaj se snuje v Trstu lastna hrvaška privatna ljudska šola. Hrvatski rodoljubi iz kraljevine in Dalmacije kaj pridno zbirajo denar za to nameravano hrvaško šolo. Hrvatski ban je podaril 2000 K, zagrebski deželni zbor 5000 K, Hrvatska Straža 1000 K in dalmatinski deželni odbor bo vzdrževal dva učitelja. Razume se samo ob sebi, da Lahom kaj takega ne ugaja in da se že na vse mogoče načine naperjajo, da bi preprečili hrvaško šolo v Trstu, a se bodo osmolili, kakor so se že večkrat. Posebno »Piccolu« od torke ne prija, da morejo Hrvatji izven Trsta dati kak novič za omenjen namen. Pri tem ne pomišljajo, da se Legi Nazionale tudi ne bi godilo tako dobro, ko bi ne dobila nobenega denarja iz kraljestva.

PARLAMENTARNE ZADEVE.

Dr. Sylvester objavlja v »Deutsche Nachrichten«, da stavi na dnevni red zbornice seje dne 5. marca predvsem predlogo o hišno-razrednem in o hišno-najemninskem davku. O nadaljnjem sporedu bo sklepal konvent seniorjev. — Neki voditelj Poljskega kola, najbrže dr. Leo, je izjavil zastopniku »Narodnih Listov« na Dunaju, da poljski parlamentarci ne stopijo prej v ministarstvo, dokler obstoja nevarnost, da se brez parlamenta vlada. Nihče ne more jamčiti, da reši parlament velike državne in ljudske potrebe, brambno preosnovo, bosenske železnice, lokalne železnice in vodno novelo. Rad ne bo nihče uporabljal § 14., a če bo potrebno, se bo uporabljal. V smrt se zbornica

obsodi, če odpove v teh resnih stvareh, v teh resnih časih. Vse tri vlade stoje trdno in naj se z novo vlado ne računa. Stališče Poljakov se je radi delne sprave z Rusini utrdilo. Glavno vprašanje je brambna preosnova. Zasedanje v marcu bo kratko, a kritično in usodno za obstoj druge ljudske zbornice. — Ker je več članov gosposke zbornice umrlo, pričakujejo, da se kmalu imenujejo novi člani gosposke zbornice. Zdaj je v gosposki zbornici 14 nadvojvod, 18 virilistov (14 jih pripada desnici), 92 dednih članov (46 jih pripada desnici, 14 ustavovercev, 26 srednji stranki, 5 v nobeni stranki, 1 še ni napravil obljube). Mandat kneza Lobkoviča počiva. Dosmrtnih članov je 150, med njimi jih pripada desnici 50, 46 ustavovercev, 38 pristašev srednje stranke, 11 divjakov, 3 še niso obljube napravili.

Štajerski deželni zbor.

Štajerski deželni zbor. V včerajšnji seji je bil vložen predlog Vrstovška, Piška in tovarišev, naj deželni zbor takoj začne z regulacijo Mislinje, ker so predložili že dovršena. — Pri rešitvi dnevnega reda se je sklenilo sistemiziranje dozđaj provizoričnih treh mest za vinorejske inštruktorje, ki so se glasom poročila dež. odbornika Franca grofa Attemsa popolnoma obnesli. — Jankovič podpira zadevo, naglašajoč, da so inštruktorji boljši od potovalnih učiteljev, ker pridejo z ljudmi in zemljo naravnost v dotiko. Opozorja na pomanjkljivo kletarstvo, ki naj je inštruktorji skušajo izboljšati. Glavna reč je, da dobra štajerska vina dosežejo še višjo kvaliteto. Grof Attems obljubi, da bo deželni odbor tej zadevi posvečal vso pozornost. — Deželni odbornik pl. Kaan naznani, da bo na interpelacijo socialnih demokratov glede razmer na deželni železnici Kapfenberg—Au-Seewiesen jutri odgovoril. Na predlog deželnega odbornika pl. Feyrer v sporazumu s poslancem Korošcem se denejo jutri na dnevni red tudi predlogi glede gradbe železnice Ptuj—Rogatec. Za predlog socialnega demokrata Schacherla, naj se na jutrišnji dnevni red postavi predlog glede uvedbe splošne in direktne volivne pravice za deželni zbor, glasujejo socialni demokrati in Slovenci in ostane v manjšini. Za predlog socialnega demokrata Resla za izpremembo občinskega reda in občinskega volivnega reda glasujejo tudi samo socialni demokrati in Slovenci in se odkloni. Prihodnja seja danes dopoldne.

Štajerskega župana ima občina Vrhovod pri Lembahu. Izvoljen je bil dne 18. februarja za župana te občine nemškutar Jožef Kreiner, za podžupana pa Mihael Reschman, tudi nemškutar. Ljudje, ki imajo tukaj prvo besedo, niti niso skrbeli, da bi se z ugovorom volitev župana razveljavila ali pa vsaj zavlekla.

Što so narodnjaki! Poročali smo že o volitvi v Št. Petru pod Sv. gorami, kjer je naša stranka veličastno zmagala. Naknadno se nam poroča, da je bil nekaj vodja liberalne »narodne« stranke mož, ki se je z največjo vnetostjo potezal za nemško šolo v Št. Petru. Dr. Kukovec, heil tvojim »vrlim« pristašem ob Sotli!

Š Nemška požrtvovalnost. V soboto, dne 21. t. m. zvečer je nemško planinsko društvo priredilo v Mariboru planinsko veselico. Čisti dobiček znaša 2500 K. S tem denarjem se bodo Nemci šopirili na našem slovenskem Pohorju. Slovenci, posnemajmo Nemce!

Š Vsenemški shod v Mariboru. V soboto, 28. februarja, ob 8. uri zvečer bo v kazini v Mariboru javen shod vsenemškega društva. Govorila bosta dr. Mravlagg o »naraščanju slovenskega vpliva v Avstriji in njegovih ciljih s posebnim ozirom na alpske dežele« ter dr. Ursin z Dunaja o »slovenskem rimskem sistemu in njegovih zaveznikih«.

Š Kako se je »štajerčev« urednik Linhart osmešil. Tam gori na hričku pri Sv. Urbanu je imel Jožef Šilec lepega psička. Nemškutarski sosed Vojsk je zavidal Šilca zaradi lepega psa, kateri je slišal na ime Linhart. Ker je »štajerčev« Vojsk malo gluha, se mu je zdelo, da kliče njegov sosed psa za Linharta. Iz zavidnosti in maščevanja, da se pes imenuje Linhart, kakor »štajerčev« urednik, je pograbil Vojsk puško, jo ostro nabasal ter hajd v vojsko nad uboga psička. Ko Šilca ni bilo doma, je Vojsk ustrelil njegovega psička. Ko je pozneje Šilec stavljal Vojska radi tega na odgovor, mu je bahavi »štajerčev« rekel: »Če jaz, ki sem bogat, nimam tako lepega psa, ti ki si ubog, pa bi ga imel!« Radi tega je tožil Šilec Vojska radi razžaljenja časti. Ta je lepo prosil za odpustanje, se zavezal plačati stroške ter poravnati odškodnino za psa. Kazen mu je Šilec kot dobrodušen Slovenec velikodušno odpustil. Nemškutarski Vojsk pa se je v zahvalo za to hotel še nadalje maščevati. Povedal je »štajerčevemu« uredniku Linhartu, da se je imenoval dotični pes, ki ga je Ši-

lecu ustrelil, Linhart kakor on, in da se sedaj ves urbanski okoliš smeje, da je Vojsk šel nad Linhart v vojsko in ga ustrelil, in da Linhart ne bo mogel več grizniti. Sedaj je nastopil »Štajerčev« urednik Linhart ter je tožil Sileca, da je svojega psa imenoval Linhart, tako kakor se on piše, in da je s tem kot Slovenec njega (Linharta), ki je nemškutar, zasramoval. Linhart pa je strašno obsedel z Vojskom vred. Iskal je priče, katere bi bile potrdile, da je pes res imel njegovo ime. Dokazalo se je, da se pes imenoval Lenhart. Nato je sodnik Jožefa Sileca popolnoma oprostil, obsodil pa Linhart v plačilo vseh stroškov.

Hum pri Ormožu. Dne 22. t. m. sta se v cerkvi sv. Ivana Krstnika na Humu poročila vrl mladenič Jožef Polanec s posestnico Alojzijo Keček.

Raczkaniža. Pred kratkim je peljal od Bistrice proti Raczkaniži nek posestnik na saneh tri sode vina. Čez Muro, ki je bila čezinčez zamrznjena, je prišel srečno. Takoj za njim pa je šel zopet neki drug posestnik, ki pa je peljal tudi tri sode vina, a na vozu. Ni še prišel prav do srede, in že se zlomil led pod njim ter ga pokopljejo mrzli valovi z vozom in konji vred. — V zadnjem času so začeli vsiljevati iz »Učiteljske tiskarne« nek časopis, koječa imenujejo »Domače ognjišče«. Z njim pa nadlegujejo tudi naše pristaše. Kdor je pregledal prvo letošnjo številko, je lahko našel tudi na strani 14 kritiko o naši »Mohorjevi družbi«. Tako nesramne kritike, kot si ti ljudje dovolijo, nisem o omenjeni družbi niti v mažarskih listih, ki vendar tudi zadnji čas na posebno grd način napadajo družbo, našel. Pišejo: »Fabrika neslanih molitvenikov, dolgočasnih in ničvrednih povesti in znanstvenih knjig dvomljive vrednosti.« No, pa Mohorjevi družbi to obrekovanje nič ne bo škodilo, kajti to je najlepši dokaz, da je družba na pravem potu, pač pa bi bilo slabo za njo, ako bi jo ljudje iz »Učiteljske tiskarne« priporočali, ker ti še nikoli niso kakega dobrega in koristnega dela za slovensko ljudstvo pohvalili. Njih brošure pa bo najboljša jim po najkrajšem potu vrniti.

Ormož. Ako se v naši tobačni trafiki kdo predrzne zahtevati vžgalice v korist obmejnim Slovencem, ga frajlica še pošteno okrega, kot bi ne vem kaka pregreha bila na slovenskih tleh domače blago zahtevati! Kakor izveemo, je ta nečudna gospica iz Sav. doline doma. Se tembolj sramotno!

Bela žena. V Mariboru je umrla 21. t. m. vdova po rajnem šolskem svetniku gospa Ana Majciger, mati mariborskega zdravnika dr. Majcigerja in notarja dr. A. Znidaršiča v Ilirski Bistrici. — Dne 23. t. m. je umrla Felicita Kratochwil pl. Löwenfeld, soproga vpokojenega polkovnika viteza Kratochwile.

Ljubljanske novice.

Lj Ljubljanske somišljenike in somišljenice opozarjamo, da se vrši prihodnjo nedeljo ob pol 10. uri dopoldne občni zbor »Slovenske krščansko-socialne zveze«. Poročila bodo jako zanimiva. Občni zbor bo vodil dr. Krek. Pridite!

Pri volitvi v bolniški zavod ljubljanske tobačne tvornice je zmagala z velikansko večino kandidatna lista krščansko-socialnega tobačnega delavstva.

Liberalno tolmačenje deželnega volivnega reda za mesta. Liberalci se kar ne morejo odvaditi, da bi deželni volivni red po svoje ne tolmačili. Zato se tem ljudem, ki so glasovali proti verifikaciji mandata dr. Gregoriča, zdi izključitev nepravilno izvoljenih poslancev Mazelleta in Lavrentiča silna krivica. Kakor čujemo, so liberalni deželni poslanci takoj po večerajšnji seji deželnega zbora imeli klubovo sejo, v kateri so sklenili poslati grofu Stürkghu protestno resolucijo, v kateri označujejo sklep večine za eklatantno kršenje deželne ustave in veljavnega zakona. Liberalni poslanci so se v posebni brzjavki obrnili tudi na kabinetno pisarno, proseč vladarja za zaščito »pred zakonolomstvom večine deželnega zbora«.

Lj Občni zbor Šentpeterskega prosvetnega društva. Pretekli četrtek, dne 19. februarja 1914 se je vršil VI. redni občni zbor Šentpeterskega prosvetnega društva ob polnoštevilni udeležbi članov in članic. Iz poročila predsednika dr. L. Pogačnika posnemamo sledeče: V društvu je obstajalo 6 odsekov: damski, dramatični, tamburaški, pevski, fantovski in deklinski telovadni odsek; pred kratkim se je osnoval društveni salonski orkester, h kateremu se je prijavilo že 12 gospodov in 2 gospodično. Društveno delo je bilo sorazmerno razdeljeno med te odseke, en odsek je izpolnjeval drugega. To vzajemno delo odsekov je pripomoglo društvu do uspešnega delovanja. Društvo je prirejalo redna tedenska predavanja ob povprečni udeležbi od 60 do 150 članov, kar kaže na eni strani zavednost dru-

štvenih članov in članic, na drugi strani pa dela število predavanj čast gg. predavateljem iz krogov naše inteligence, ki pomagajo vršiti delo za ljudsko izobrazbo. Ta predavanja so bila nekaki društveni sestanki, na katerih so se pomenili člani in članice o tekočih društvenih zadevah; tako je vzdrževal odbor stik z društvenimi člani, kar je prvi pogoj za uspešno društveno delovanje. Društvena božičnica, pri kateri je bilo obdarovanih okrog 80 otrok z obleko in obutvijo, je pričala, da hoče društvo po svojih močeh olajšati tisto gorje, ki se ne kaže od praga do praga, ampak je tem huje v revnih a poštenih delavskih družinah. Končno je omenjal g. predsednik sodelovanje društvenih članov in članic pri kat. shodu, po pravici je trdil, da bi aranžma kat. shoda ne izpadel tako krasno, če bi ne bilo naših ljubljanskih izobraževalnih društev, med katerih se je vse podrobno delo sorazmerno razdelilo. Društvo je priredilo izlet na Homec, kjer so si člani ogledali vzorne kmetijske naprave; nadalje je vzdrževal odbor prijateljski stik z drugimi ljubljanskimi društvi. Pri svoji zahvali je omenjal gosp. predsednik č. gg. farne duhovnike, marljivi damski in igalski odsek, nadalje gg. predavatelje in druge dobrotnike, posebno one, ki so pripomogli, da se je mogla prirediti tako sijajna božičnica. Tajniško poročilo je podal društveni tajnik Josip Pirc, iz katerega povzamemo, da je društvo štel 155 članov, 164 članic, 11 podpornih in 2 častna člana; odstopilo je, oziroma izbrisanih je bilo 41, nanovo pristopilo 41. Društvo je priredilo 2 predstavi v Ljudskem domu: 1. novembra 1913 »Mati Skrb« in 16. novembra 1913 »Sv. Elizabeta« (v korist Šentpeterski Vincencijevi konferenci), 26. decembra 1913 društveno božičnico v Rokodelskem domu. Predavanj je bilo 15, odborovih sej 10. Društveni izlet se je vršil 15. jun. 1913 na Homec. Damski odsek je štel 164 članic, pevski zbor okrog 40 pevcev in pevk, igalski odsek 25 članov, oziroma članic, tamburaški 8 do 9 fantov. Da so ti odseki tako uspešno vršili svojo nalogo, je v prvi vrsti zasluga gg. pevodvodje Zdešarja, društvenih režiserjev gg. Vrančiča in Poženela. — Društveni blagajnik Poženel je podal blagajniško poročilo: Denarni promet je znašal 5213 K 51 vin. Dejanskih dohodkov v letu 1913 je bilo 1608 K 10 vin., dejanskih izdatkov pa 2020 K 87 vin., torej primanjkljaja 412 K 77 vin., ki je nastal vsled tega, ker se vsled slabega vremena ni mogla vršiti vrtna veselica, ker se je ves čisti dobiček predstave »Sv. Elizabeta« v znesku 143 K 65 vin. daroval Vincencijevi konferenci, ker so stroški božičnice znašali okrog 650 K. Če vrhutega še povemo, da plačuje društvo 300 K najemščine za stanovanje in 300 K za pevodvodjo, bo razumljivo, da društveni blagajnik ni mogel izkazati boljšega finančnega uspeha, ki bi bil pa še veliko manjši, če bi ne bilo tako marljivega damskega odseka, čegar članice so nabrale članarine v znesku 719 K 70 vin. in katere so z marljivo agitacijo pripomogle do lepih dohodkov ob priliki društvenih predstav in društvene božičnice. Te številke govore jasno o njihovem delu in požrtvovalnosti. Iz poročila knjižničarke gdne Majce Ivanke povzamemo, da je imelo društvo 163 knjig, izposojenih jih je bilo 150; nekaj so jih darovali preč. g. župnik J. Petrič, kaplan Podbevšek in gdna. Strahova. Časopisov je prihajalo 11. — Nato so podali poročila predsedniki posameznih odsekov, in sicer v imenu igalskega odseka č. g. kaplan Podbevšek, ki je omenjal pomankanje dobrih iger; priporočal posebno opreznost pri izbiri iger, ki mora biti pri nas tem večja, če pomislimo, da je obisk od strani otrok pri naših predstavah vedno jako številan. Izreka zahvalo igralcem in igralkam, ki so žrtvovali večer za večerom za gmetni in moralni uspeh društva; izraža svoje veselje nad tem, da so naše igre, ki so večinoma resne vsebine, vedno dobro obiskane, kar kaže, da imajo naši ljudje veliko zmisla za resno in pravo stvar. — V imenu telovadnega odseka »Orel« je poročal njegov predsednik br. L. Tomažič: Odsek obstoji 4. leto; šteje 35 rednih, 30 podpornih in 20 ustanovnih članov. Odbor je imel 13 sej, 5 fantovskih večerov, 13. julija 1913 se je vršila dobro uspela vrtna veselica in dne 4. januarja 1914 javna telovadba, katere moralen uspeh je zasluga bivšega odsekovskega načelnika P. Kržana. Odsek ima tudi »Čebelico«, kjer vlagajo člani denar za izlet na Moravsko; goji svoj naraščaj, ki šteje okrog 60 dečkov. Za damski tel. odsek je poročala gdna. Trtnik Greti; njeno poročilo so vzeli člani z navdušenjem na znanje, kar naj bo odseku v bodrilo, da koraka neustrašeno po začrtani poti. Po končanih poročilih je sledila volitev odbora po listih, v katerega so bi-

li z večino glasov izvoljeni gg.: Jeglič Janko, mestni nadučitelj; Majce K., paznik deželne prisilne delavnice; Pirc Josip, deželni računski oficial; dr. Pogačnik L., deželni tajnik; Stegel Josip, črkostavec; dr. Šarabon Vinko, c. kr. profesor; Srebot, Ivan, čevljarški mojster; Vrančič R., ključ. dež. boln.; Vrhovec F., kaplan pri Sv. Petru; Wagner Josip, učitelj. Kot častna člana: Petrič Janko, župnik in Gajšek Janko, trgovec. — Pregledovalca računov: Ferentin F., dež. rač. oficial; Pip Ivan, železniški poduradnik. — Pri volitvi v damski odsek so bile izvoljene: gdna. Cerar Marija; gospa Černič Katarina; gdna. Grčar Marija; gospa Jenko Josipina; gdna. Majce Ivanka; gdna. Majce Mimi; gdna. Praprotnik Helena; gospa Sajovic Marija in gospa Strah Lina.

Lj Znanstveni večer Leonove družbe se vrši jutri v četrtek 26. t. m. »v rožcah« hotela »Union« ob 8. uri zvečer. Vrši se predavanje dr. Jos. Mala o pripadnosti Istre in Reke h Kranjski, ki je bilo zadnjič radi koncerta preloženo. Gostje vabljeni!

Lj Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabi k slavnostni prireditvi, ki se vrši v nedeljo, dne 1. marca t. l., v Ljudskem domu o priliki praznovanja društvene petletnice. Spored: 1. Petje: a) A. Kosi: Mladi vojaki, poje zbor gojenk s spremljevanjem klavirja; b) H. Volarič: Ljubav, poje društveni mešani zbor; c) V. Parma: Koračnica iz opere »Amaconke«, poje društveni damski zbor s spremljevanjem klavirja; d) Haydn: Umetnik večni je končal, mešani zbor iz oratorija »Stvarjenje« s spremljevanjem orkestra in klavirja. 2. Slavnostni govor, govori g. Fr. Terseglav. 3. Predstavi: »Sirotka«, otroška igra, uprizori deški in deklinski naraščaj Orla. »Kjer ljubezen, tam Bog«, igra iz življenja. Po Leva Tolstega povesti spisal F. Milčinski. Med odmori svira godba na lok. Začetek ob 5. uri popoldne, konec ob pol 8. uri zvečer.

Lj Postni govori pri sv. Jakobu bodo ob nedeljah in praznikih ob 8. uri popoldne. Predmet govorom: »Kristus in moderni človek«, govori č. g. Janko Barle, župnik.

Lj Konferenca mladinskega odbora za Ljubljano, ki deluje v smislu dotične resolucije slovensko-hrvatskega katoliškega shoda, bode jutri, v četrtek, 26. februarja, ob 6. uri v Rokodelskem domu. Povabljeni so vsi gg. člani in vsi gospodje, ki hočejo sodelovati.

Lj Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani vabi k predavanju, ki bo v četrtek točno ob pol 8. uri zvečer.

Lj Krakovčani in Trnovčani, udeležite se jutri v četrtek ob pol 8. uri zvečer javnega predavanja g. profesorja dr. Šarabona, ki se vrši v društvenih prostorih v Cerkveni ulici 11.

Lj Drama kraljevskega hrvatskega dež. gledališča iz Zagreba v kratkem gostuje na odru slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani.

Lj Slovensko gledališče. Za pustni torek so igrali Nestroyjevo burko »Lumpacij Vagabund«. Igra je klasična dunajska lokalna burka iz dobe Raimunda in Nestroyja in poleg »Zapravljivca« najbolj znan dramski proizvod svoje dobe. Riše življenje v vsej svoji tragiki s samo vesele strani, bica s smehom in satirira z neumnostjo. Pretiravanja gredo na račun igral-ske tradicije in »Lumpacij Vagabund«, kot se je igral v Ljubljani, je v dobri polovici stvar izvenljubljanskih in ljubljanskih igralcev, ki svoje vloge prirejajo po svoje. Vendar je ostala tipična nota dunajske čarobne igre, zmes realnega življenja in sanj in poseganje čarobnih moči v dejanje in nehanje ljudi tudi pri ljubljanski prireditvi v ospredju. Zanikrno trojico so igrali: Povhe (čevljar), Skrbinšek (krojač) in Drenovec (mizar). Povhe je bil izboren, ni karikiriral, ampak vplival s svojim neprisiljenim humorjem, ki je imel tim večjo moč, čim bolj suh je bil. Prinašal je pointe mirno in umerjeno in ni iskal prilik, da stopa v ospredje; in facit je bil, da je s tem le čim bolj učinkoval. Topot je skrbel za galerijo Skrbinšek in ostal zvest ljubljanski navadi, da nobena burka ne sme brez pajacadi miniti. Njegov prizor z bovhami ostane v neizbrisnem spominu vsem onim, ki istovetijo surovo banalnost z humoristiko. Drenovec je bil sicer semtertja neokreten in celo v pointah je privrel včasih jokavi ton njegovega glasu na dan, v celoti pa dober, vseskozi pa dostojen. Vse druge vloge so majhne in so jih igrali čedno. Samo zastor je imel včasih malo zamude, tako, da je vsled tega konec igre splaval po vodi. Obisk je bil srednje dober; a tistega stika, kot vlada sicer pri burkah med publiko in odrom, sinoči ni bilo opaziti, zato je marsikatera šala zgrešila svojo pot in ostala med kulisami. Vojaska godba je igrala dobro in so pevske točke prišle do veljave. Pohvaliti moram še Stružnika, ki se je v četrti sliki prišel zahvaliti publiku, zakaj — tega nismo vedeli ne mi in najbrž tudi on ne. A. R.

Lj Resnično prekrasno moderno dramo uprizore jutri, v četrtek zvečer, v deželnem gledališču. Wiedov igrokaz »Stari paviljon« ne potrebuje reklame, ker je vzbujal po vseh resnih odrih naravnost senzacijo. V Ljubljani pa je Wied in z njim danska dramatika še neznana, zato moramo opozorjati občinstvo, naj jutrišnje premijere nikar ne zamudi. »Stari paviljon« je kakor življenje, polno sreče in smeha, joka, obupa in smrti. Vriskaajoča mladost, blaženost ljubečih src, pa resignacija in žrtve prepletajo to dramo v nepopisno dražestni umetnosti. Glavno ulogo igra gospod Ignacij Borštnik. Z njo je ta zrel umetnik dosegal v Zagrebu največje uspehe in še danes se govori in piše o njegovi sijajni kreaciji vrtnarja Selkava. Zdaj imajo Ljubljanci velikega dramskega umetnika. Naj ga gredo občudovat, saj bodo imeli pri tem resnično umetniški užitek! Lepe uloge imajo tudi ga. Bukšekova, gdč. Gjorgjevičeva, g. Skrbinšek in g. Drenovec. — Dne 1. marca se uprizori Govekarjeva najpriljubljenejša ljudska igra »Rokovnjači« z godbo in petjem gosp. Parme. Gostuje g. režiser Salmič iz Celja, dirigira g. L. Pahor.

Lj Odboru društva notarskih kandidatov za graško nadsodišče v Ljubljani se je posrečilo pridobiti gosp. sodnega svetnika dr. Mohoriča v Ljubljani za predavanje o zanimivi juridični snovi: Lastninska hipoteka. Predavanje se vrši nepreklicno dne 28. t. m., ob pol 9. uri zvečer v gostilniškem prostoru »Narodnega doma«. Vabljeni so vsi notarski kandidati, pa tudi vsi drugi gospodje juristi kot dobrodošli gostje.

Lj Po vselem predpustu v bolnišnico. 23 let stari posestnik sin Alojzij Žitnik iz Črne vasi štev. 7 se je včeraj preoblekel v maskaro. Zvečer je prišel fantom v roke, ki so ga krvavo pretepli. Eden je maskaro s sabljo udaril po glavi in je Žitniku prebil črepinjo, eden je Žitniku asadil nož v roko. Težko ranjenega Žitnika so prepeljali v bolnišnico. — Ladislav Brecljnik, krojaški vajenec, Radeckega cesta štev. 1, je včeraj večer srečal na Radeckega cesti moža, ki se je nekoliko preveč navžil predpustnega veselja in je bil očitno jezen na vse treznejše ljudi. V tem razpoloženju je mož zagrabil ubogega vajenca in ga tako udaril po roki, da mu jo je nevarno poškodoval. Brecljnik je moral v bolnišnico.

Lj Občni zbor »Društva nižjih mestnih uslužbencev« se vrši dne 28. svečana t. l., ob 7. uri zvečer v mestni posvetovalnici.

Lj Nezgoda. 30letni delavec v tobačni tovarni Anton Peklaj, stanujoč na Glincah, je deval v tobačni tvornici v rezalni stroj tobak ter prišel z desno roko preblizu rezalnega noža, kateri mu je odrezal na sredincu noht.

× × ×

IZPRED LJUBLJANSKEGA POROČNEGA SODIŠČA.

Nevarna vlomilca Pavlič in Jereb. Obtožena Ivan Pavlič, 29 let star, glumač, pristojen v Vodice, in njegov vredni tovariš Leopold Jereb, 31 let star, samski delavec, pristojen za Podgri, oba brez delnega bivališča, sta bila že šestokrat zaradi tatvine kaznovana. Oba sta nevarna in jako spretna vlomilca ter imata na vesti mnogo drznih tatvin in vlovov. Umevno je, da jima za pošteno delo ni bilo mar ter sta se preživljala vedno le od tatvin, ki so bile edini vir njihovih dohodkov. Pri izvrševanju svojega »rokodelstva« nista le prepotovala Avstro-Ogrske, marveč sta se klatila tudi v inozemstvu. Pavlič je dne 28. majnika 1913 prestal triletno težko ječo zaradi tatvine, Jereb je pa 15. julija 1913 pobegnul iz tukajšnje prisilne delavnice. Za ta beg sta se že preje pisмено dogovorila in je bilo zanj vse pripravljeno. Takoj ko se je Jereb čutil prostega, sta skupno odšla na pot ter do aretovanja skupaj ostala. Za svojo operacijo sta si najprej izbrala Primorsko ter v Iki, Lovrani in Opatiji izvršila več tatvin. Dognalo se je, da sta samo v Opatiji okradla 14 strank in od tu odnesla bogat plen. Nato sta se pojavila v Celovcu in Beljaku; tudi tu se jima je vse po sreči izteklo ter sta bila gotovo z uspehom zadovoljna. Koncem avgusta sta bila že zopet v Opatiji, odkoder sta jo krenila v Srbijo, kjer sta osrečevala baje en mesec tamošnje prebivalstvo. Nazaj gredo iz Srbije sta se v Zagrebu spomnila tamošnjega deželnega gledališča in ukradla dva kostuma; nekemu igralcu suknoj, drugemu pa hlače ter napravila skupaj 286 K škode. Odtod sta posetila zopet Opatijo, kjer je Pavlič pokradel Ruberta, Pletskyju za 56 K vrednih reči, dr. Leona Fränklju je pa napravil za 162 K 60 vin. škode. Umevno je, da tudi Ljubljane nista pozabila in tudi tu izvršila razne tatvine, odtod sta pa šla v Kamnik, kjer sta vlomila v prostore okr. glavarstva in se polastila več štampilj in barve, tobaka in ene ure. Skupna škoda znaša 56 K. V Ljubljani je Pavlič Antonu Kovaciču vzel tri prstane, vredne 148 K,

palico s srebrnim ročajem in klobuk. Iz Ljubljane sta jo zopet krenila v Opatijo, kjer sta dr. Henrik Olterju izmaknili raznega blaga v vrednosti 266 K, potem natarkarju Engelbertu Egererju srebrno kolo, zlat privesek in prsni gumb, Ivanu Rapf nekaj obleke, listnico z znamenji v vrednosti 53 K, Henrik Gottsmannu pa klobuk, dežnik s srebrnim držajem in drugo v vrednosti 55 K. Bolje kot to se jima je izplačala tatvina pri Melaniji Fischer, kjer sta pobrala razne dragulje, zlatino in srebrnino v vrednosti 520 K. Ker so jima pa tla v Opatiji postala prevročna, krenila sta na Koroško, kjer sta v Beljaku pri trgovcu Cesarju Marehiju pobrala 87 K 74 vin. gotovine. Na Vrbi sta izvršila tri tatvine ter napravila strankam 366 K 10 v. škodo. V Celovcu sta odnesla 7 strankam raznega blaga v vrednosti 544 K 65 vin. V noči od 26. na 27. septembra sta v Spod. Šiški ukradla Mariji Francot smok in tobaka v vrednosti 200 K, 6 kranjskih klobas, 4 K gotovine in za 3 K znamk, v Ljubljani pa Emilu Kržišniku 50 K gotovine. Za slučaj kakega neljubega iznenadenja sta bila pri svojem delu vedno oborožena z revolverjem, ki sta ga vsak gotov čas nosila pri sebi. Ker pa vsaka reč le en čas trpi, je nazadnje tudi za ta dva nevarna tička prišel plačilni dan, kajti dne 13. oktobra 1913 sta bila v Celovcu aretovana.

Na vprašanje senatnega predsednika, ali sta tudi vlomila v vilo Wettach v Ljubljani, je odgovoril Pavlič, da nista. Četudi mu je zdaj vseeno, priznati vendar ne more tega, kar ni naredil.

Jereb je imel zapisnik, v katerem je imel naslove raznih bogatejših ljudi, zavodov, razna tatvinska navodila in rokovnjaške izraze. Zapisana je imel tudi razna navodila, kako se omami človeka.

Pavlič je bil že osemkrat zaprt, prvič leta 1898. v Ljubljani zaradi tatvine; nekatere kazni so znašale tudi po več let. Jereb pa je bil 19krat že kaznovan, in sicer večinoma zaradi tatvine.

Razprava se je prekinila in se nadaljuje popoldne.

VOLITVE V TIROLSKI DEŽELNI ZBOR po novem volivnem redu razpišejo dne 26. aprila.

BIVŠA SRBSKA MINISTRA HUJSKALA PROTI AVSTRO-OGRSKI.

Bivša ministra Vulović in Petrović sta na shodih razmotrivala zunanji politični položaj, najdržnejše napadala Avstro-Ogrsko in napovedovala, da bo po petih letih Srbija močna dovolj, da s pomočjo Rusije obračuna z Avstro-Ogrsko.

Potopil se je parnik »Eklitika« iz Kodanja. Kapitan je vtonil, 11 oseb je rešenih.

Zadnje vesti.

ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Gradec. V včerajšnji seji načelnikov klubov je izjavil deželni glavar Attems, da deželni zbor lahko zboruje do 4. marca. Načelnikom se je naznanilo, da se je deželni odbor baval s predloženo volivno reformo za graški občinski svet, da pa je prišel do zaključka, da ni v položaju se tako temeljito baviti z njo, da bi mogel že sedaj deželnemu zboru priporočati, naj jo sprejme. Deželni odbor je za to, naj se volivno reformo za graški občinski svet da na dnevni red v sedanjem zasedanju deželnega zbora, ki naj jo izroči odseku za občinske zadeve, ta naj pa deželnemu zboru predlaga, da se predloga izroči v podrobno študiranje deželnemu odboru, ki naj v jesenskem zasedanju o njej poroča. Dr. Korošec je zahteval, naj se istočasno tako poroča o predlogu Slovenskega kluba radi volivne reforme za avtonomna spodnještajerska mesta in je zahteval garancij, da se tudi ta predlog izroči odseku za občinske zadeve. Načelniki strank so pristali na to. Soc. demokrat dr. Schacherl je obžaloval zgorajšnji sklep deželnega odbora ter je vprašal, ako se bo deželni zbor jeseni sploh še sešel, ker se je govorilo, da je tekoče zasedanje zadnje sedanjega deželnega zbora. Deželni glavar Attems je izjavil, da se jeseni zopet namerava sklicati deželni zbor. Deželni zbor bi bil razpuščen le, če bi pokazal popolno delonezmožnost, v takem slučaju pa bi se takoj vršile nove volitve in bi se novi deželni zbor tudi sešel že jeseni leta 1914. Načelniki klubov so sklenili, da se zadnja seja deželnega zbora vrši dne 3. marca. Včerajšnje poročilo o železniškem načrtu Polzela—Motnik je popraviti v toliko, da imajo privatni interesentje prispevati le še 30.000 kron.

Gradec. V današnji seji dež. zbora so Vrečko, Jankovič in tovariši vložili predlog glede podpore za vodovod v Ponikvah na Južni železnici, Jankovič, Benkovič in tov. glede prevzetja občinskih cest v Sevnicih od strani okrajnega odbora, Benkovič, Korošec, Terglav in tov. glede regulacije Savinje, Pišek, Benkovič, Jankovič in tovariši glede regulacije Gabrovce v brežiškem

okraju, Benkovič in Jankovič glede regulacije Sotle. Interpelirali so: Benkovič, Jankovič in tovariši cesarskega namestnika glede obmejne regulacije med Štajersko in Kranjsko v brežiškem okraju ter Benkovič, Jankovič in tov. deželnega glavarja glede varstva regulacijskih del ob Hutinji. — Negri utemeljuje predlog glede železnice Maribor—Wies, za katero naj dežela prispeva 1.200.000 K. Korošec, Horvatek in Puhas podpirajo predlog, ki se odkaže kombiniranemu železniškemu in finančnemu odseku. — Poročilo deželnega odbora glede draginskih doklad na meščanskih šolah se odkaže finančnemu odseku. — Nato se sprejme zaključek glede varstva planinskih cvetic z izpremami, nasvetovanimi od vlade. Planinka in še cela vrsta drugih planinskih rož se ne bodo smele več trgati razun v zdravstvene namene in z dovoljenim listkom politične oblasti. — Sklenilo se je še deliti občino Plipnitz v radgonskem in občino Od—Ottendorf v gleichenberškem okraju. — Prihodnja seja jutri.

RUMUNI NAS UČE.

Bukarešt. »Minerva« napada grofa Tiszo, ker je izjavil, da se narodnostna postava iz leta 1868. ne more izvajati ter vprašuje: »Ni mogoče misliti, da se sredi Evrope nahaja država, ki ni zmožna spoštovati lastnih temeljnih postav«. Končno napoveduje list Ogrum velika razočaranja, ker nočejo Rumunom dati njihovih pravic.

ODLOŽITEV MANDATA.

Dunaj. Krščansko-socialni državnozborski poslanec, dekan Jurij Schachinger, ki je 71 let star, je svoj mandat odložil.

AVSTRIJA IN ITALIJA.

Dunaj. Cesar je laškemu poslaniku d'Avarna, ki obhaja 10letnico svojega službovanja na Dunaju, poslal lastnoročno pismo, minister grof Berchtold je danes poslanika obiskal in mu čestital.

ATENTAT V DEBRECZINU.

Debreczn. Poizvedovanje za neznanimi atentatorji se nadaljuje. Danes se je pred velikansko udeležbo vršil pogreb žrtve. Ogrska vlada je izdala komunike, v katerem pripisuje krivdo na atentatu onim, ki imajo interes na tem, da se »dobro« razmerje med Ogrsko in Rumuni moti in označuje kot neopravičeno odvaliti odgovornost za atentat na ves rumunski narod.

POTOVANJE PRINCA WIEDA.

Berolin. Princ Wied je danes odpotoval v Peterburg.

ESSAD PAŠA NA DUNAJU.

Dunaj. Albanska deputacija, na čelu ji Essad paš, je dospela semkaj in jo bo cesar jutri sprejel v avdienci.

IZSELJENIŠKI ŠKANDAL NA HRVATSKEM.

Zanreb. Govori se, da je preskava v izseljeniški aferi dognala, da je Canadian Pacific gotove ljudi res kupovala.

ALBANSKI HOČEJO BITI SAMI SVOJI.

Skader. Glasilo narodne albanske mladine objavlja oster članek z naslovom: »Ali je Albanija sužnja Avstrije ali Italije?« v katerem pravi, da hočejo Albanci biti sami gospodarji v svoji hiši.

PROCES V BULGARIJI.

Sofija. Proces zaradi poneverbe državnih denarjev zoper bivše stambulstovske ministre in generala Savova, ki biva v inozemstvu, se je odložil do 14. marca.

VIHARJI NA ŠPANSKEM.

Madrid. Viharji trajajo dalje. V Valenciji je vihar razkril pralnico, vsled česar sta bili dve ženski ubiti, pet pa ranjenih. Vihar je odnesel celo uro s samostanskega stolpa.

DRAGOCEN BISER NAJDEN.

London. Zdaj so našli tudi srednji biser svoj čas ukradenega kolijera. Ta biser je vreden 11.000 funtov šterlingov.

PANIKA V KINU.

Salerno. V nekem tukajšnjem kinu se je med predstavo vnel film. Nastala je panika, vsled katere je bilo 5 oseb ubitih, veliko pa ranjenih.

SAMOUMOR DVEH ROJAKOV V AMERIKI.

Čikago. 28letni rojak Fran Brover iz Čebra in Kristina Milavec iz Begunj pri Cerknici, p. d. Stergulceva, sta v soboto opolnoči prišla v hotel in se vpišala za Mr. in Mrs. Brover. V nedeljo je hotelir zavohal plin, nakar je hitro obvestil policijo, ki je vlomila vrata. Oba sta ležala že mrtva v postelji. Pri sebi sta imela le naslove od stanovanja. Seznanila sta se pred dobrim mesecem, zadnji čas je pa postal ljubimec bolj hladan in se ji je začel nekako izogibi.

bati. Ona je bila zelo žalostna in je rekla, da si bo vzela življenje. V soboto zvečer je prišel ponjo na dom Fr. Brover. Gospodinja jo je še svarila, naj ne gre z njim, toda ona ji je rekla: »Rada ga imam in nocoj se bo zgodilo, kar se mora zgoditi.« Iz teh njenih besed se da sklepati, da je bil samoumor dobro premišljen. Brover je bil komaj pet let v Ameriki.

NEMCI IN FRANCOZI V MALI AZIJI.

Nasprotstva, ki so nastala vsled nemških investicij v Mali Aziji med Francozi in Nemci, so se poravnala tako, da bo »Nemška banka« financirala družbe za gradnjo Bagdadske in anatolske železnice, »Banque Ottomane« pa družbe, ki bodo gradile železnice v Siriji in ob turškem obrežju Črnega morja. — Umevno je, da se bo ob teh progah širila tudi nemška in francoska trgovina in industrija, naša monarhija, kot najbližnja sosedinja, bo pa morala gledati, kako se bo razvijala Nemčija v krajih, kjer bi morali mi imeti svoj najboljši trg. Balkan nam odjeda Nemčija, če izgubimo še Malo Azijo, kaj nam bo ostalo? Kako nas naša zavezniška ceni, je bilo razvidno tudi pri dogovorih glede maloazijskih železnic. Nemčija je sklepala dogovore tudi z Rusijo in Anglijo, samo Avstrija ni prišla v poštev. Avstrija je samo ponižna dekla svoje zaveznice.

AVSTRIJSKE DAVČNE OBLASTI V NEMŠKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Knez Blücher je vložil v nemškem državnem zboru peticijo radi spora, ki ga ima z avstrijskimi davčnimi oblastmi. Knez ima v Avstriji več posestev in trdi, da se mu zanje preveč davka predpisuje. Pred upr. sodiščem si je svojo pravico priboril, zdaj so ga pa zopet za dohodek 250.000 kron obdavčili. Obrnil se je na nemškega poslanika na Dunaju, da naj zanj posreduje, kakor je za nekega Angleža angleški poslanik posredoval. A tako nemški poslanik kakor tudi državni kancler nista hotela posredovati, vsled česar je vložil na državni zbor peticijo.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

Za otroke, ki imajo rhachitis in bramurje, vsled česar zaostaja tvorba mišic in kosti, je »Kufek« izvrstna hrana za tvoritev fosforja. Bogata vsebina rudninskih snovi vpliva ugodno na tvorbo kosti, in ker vsebuje veliko lahko prebavljivih beljakovin, postanejo mišice krepke in močne. Razentega uredi »Kufek« pri otrokih redno odvajanje.

Mnenje g. dr. B. Szybowski-j, ordin. em. materinstva in klinike za ženske bolezni.

v Varšavi.
Gosp. J. Serravallo
Trst.

Vaše železnato kina vino Serravallo sem rabil v slučajih oslabelosti in po operacijah in sem bil z doseženimi uspehi popolnoma zadovoljen.

Varšava, 22. aprila 1911.

Dr. B. Szybowski.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Bog našega preljubega soproga, oziroma očeta, gospoda

Antona Lenče

posestnika

danes, dne 24. februarja 1914, večkrat previdenega s sv. zakramenti za umirajočega, po dolgi, mučni bolezni v 61. letu starosti v boljše življenje poklical. Pogreb dragega rajnika bo v četrtek, dne 26. t. m., ob 8. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Stožicah.

Sv. maše se bodo darovale v župni cerkvi na Ježici.

Blagega rajnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Savljica, 24. febr. 1914.

Marija roj. Erjavec
soproga.

Anton, Marija, Leopold, Franc,
Rotija in Ana
otroci.

622

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 24. februarja 1914.

Pšenica za april 1914.	12 21
Pšenica za maj 1914.	12 06
Pšenica za oktober 1914.	10 99
Rž april 1914.	9 28
Rž za oktober.	8 30
Oves april 1914.	7 61
Oves za oktober.	7 66
Koruzza za maj 1914.	6 72
Koruzza za julij 1914.	6 85

Zahvala.

626

Za vse obile dokaze prisrčnega sočustvovanja povodom bolezni in pretrane smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, gospoda

Ivana Mohar

našprevoznika c. kr. drž. železnice

se tem potom najtopleje zahvaljujemo vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem.

Prav posebno zahvalo smo pa dolžni veleč. gg. železniškim uslužbencem za toliko častno spremstvo pri pogrebu, vsem darovalcem lepih vencev ter sploh vsem, ki so kakorkoli počastili spomin predragega pokojnika.

Ljubljana, 25. febr. 1914.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnogoštevilne, ljubezuive dokaze prisrčnega sočustva povodom smrti našega ljubljenega nepozabnega strica in s'arega strica, blagorodnega gospoda

Vaclava Cernsteina

c. in kr. mornarič. oskrbnika v. p.

izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo. Zahvaljujemo se za darovane krasne vence ter za mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku. Zlasti se najtopleje zahvaljujemo slavnemu c. in kr. krajnemu poveljstvu in slavnemu c. in kr. oficirskemu koru, kakor tudi slav. pevskemu društvu »Slavec« za ginjačo žalno petje.

Ljubljana, 25. febr. 1914.

Rodbini Cernstein in dr. Geiger.

Podobarski pozlataški

pomočnik

dobi trajno delo pri Josipu Jarm, podobarju v Osilnici ob Kolpi.

623

Prodaja se iz proste roke radi preselitve pod zelo ugodnimi pogoji v bližini Ljubljane

hiša

tik deželne ceste, četr ure oddaljena od železnice, s krasno urejenim velikim vrtom, njivami in gošpodarskim poslopjem. — Hiša je v zelo dobrem stanu, pripravna za penzionista, trgovino ali gostilno. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod »Redka prilika« št. 629.

Hiša z vrtom

in pritlikinami se v Ljubljani ceno prodaja na mirnem in zračnem kraju, za penzionista, posebno duhovnika, pripravna tudi za vsako obrt ali stanovanje. Kje pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 607.

Bernhardinec

čuvaj, poldrugo leto star z rodovnikom, sposoben za večje posestvo, se v dobre roke takoj prodaja. Poizve se pri upravi »Slovenca« pod št. 591.

Prodajalniški inventar

zelo dobro ohranjen se prodaja iz proste roke takoj po zelo nizki ceni. Pojasnila daje dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani.

628

Razne stvari.

Šola za trafikante. Na Dunaju bodo osnovali posebno šolo za trafikante z ozirom na zahteve, ki jih stavi v največjem času prodaja izdelkov tobačnega monopola in državna loterija. Šola bo v zvezi vzorna šolska tobačna trafika.

Lep čin gledališke igralke. V zadnjem hudem mrazu je stal nekega večera ob izhodu enega pariških bulvarnih gledališč raztrgan 12leten deček in ponujal šopek vijolic. Bil je ves premražen. Za njegove vijolice se nihče ni zmenil, vse je hitelo na vse strani. Tedaj se pojavi na izhodu visoka elegantna dama. Ko ugleda dečka in njegov položaj, se ji zasmili. Vzame mu iz roke šopek, ga razveže in z glasnimi besedami ponudi v nakup posamezne vijolice. Občinstvo je v dami spoznalo eno prvih pariških gledaliških igralk in hitelo kupovat vijolice. Par hipov in deček je imel v roki celih 10 frankov ter vesel hitel domov.

Nov svetovni jezik. Iznašli so sedaj nov svetovni jezik »Univerzo«, ki ima menda »zaradi blagolajsa in lahke umljivosti« žemno pristašev, celo v Afriki, na Japonskem itd. Najprej je bil »volapik«, potem »esperanto« in sedaj »univerzo«. Kovanje novih svetovnih jezikov je postalo že v modi. Kako prijetno bi bilo na kongresu svetovnih jezikov! Namesto jezikovne enotnosti — zmešnjava kot pri zidanju — babilonskega stolpa!

Kako se brani večkratni milijonar davkov. Iz New Yorka poročajo, da se je po dolgem trudu posrečilo izročiti milijarderju Rockefellerju pisni plačilni nalog zaradi zaostalih davkov v višini 62 milijonov frankov. Oblastem je pri tem pomagala zvijača nekega mladega uradnika. Kot spreten plesalec je dobil priliko, da je v neki družbi plesal z Rockefellerjevo nečakinjo valček. Dobil je dovoljenje, da se sme prihodnjega dne predstaviti njenemu stricu in pri tej priliki mu je izročil osebno, kakor določa zakon, plačilni nalog.

Dom za sirote padlih vojakov. Začasa prve balkanske vojne je belgrajsko žensko društvo ustanovilo zavetišče za otroke vojni obvezancev, kjer so imeli cel dan potrebno nadzorstvo in vso oskrbo. Društvo je s tem podjetjem svoja sredstva popolnoma izčrpalo in je po vojni moralo prenehati s svojim človekoljubnim delom. Zavod se je nato izpremenil v dom za sirote vojakov, in sicer na predlog Hartwigove soproge. V novem domu bodo otroci z vsem popolnoma preskrbljeni. Mestna občina belgrajska je ženskemu društvu za zgradbo doma podarila 4000 m² zemljišča, načrte za zgradbo je pa napravil arhitekt Stojan Tittelbach, ki je med drugim napravil tudi načrte za novo kraljevo palačo. Z zgradbo se prične prihodnje leto.

Nemščina brez učitelja. I. del. Nemška slovnica za samouke. 1 K 20 vin. II. del. Slovensko-nemški razgovori v vsakdanjem življenju. 1 K 20 vin. Oba dela skupaj vezana 2 K 80 vin. — Kdor se hoče uspešno in hitro priučiti nemškemu jeziku, ta naj si nabavi oba dela navedene knjige. Slovnica ga bo uvedla v potrebne slovnične pojme nemškega jezika, razgovori mu bodo pomagali, da bo znal ta jezik tudi porabiti, in se razgovoriti z Nemcem.

Šleibinger, Slovarček nemškega in slovenskega jezika. Cena 1 K 20 vin, vezano 1 K 80 vin. — Ta izborni slovarček obsega ves besedni zaklad, ki pride v poštev in rabo v vsakdanjem življenju. Njegova prednost obstoja posebno v tem, da jasno navaja tudi vse slovnične oblike posameznih besed, radi česar je njegova uporabnost neprimerno boljše in večja, kot drugih podobnih slovarjev. Slovar je priporočljiv za samouke in dijake.

KATOL. BUKVARNI V LJUBLJANI.

Za takojšnji nastop se išče

4-5 žičarjev

(fein-, Mittel- in Grobzeug)

in 1 žični vezalec

proti dobremu akordnemu zaslužku. Znanje nemščine vsaj za silo je pogoj. Samci imajo prednost. Dratfabrik Hirt (Koroško). 600

Zelo ugodna prilika za vrtnarja!

Prodaja se

enonadstropna hiša

v bližini Ljubljane z večjim vrtom in rastlinjaki, kateri je popolnoma urejen za vrtnarstvo v manjšem obsegu.

Gotovine je potreba samo K 6000.—. Več se izve pri stavbi trdki Ivan Ogrin, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 8. 586

Pri nakupu različenega manufakturnega blaga. se blagovolite obrniti na trdiko

A. & E. Skaberné,

Mestni trg 10.

Na debelo in drobno!

obstoja od leta 1883.

redno nizke cene!

Pristopa te k „Jugoslovanski Strokovni Zvezi“!

Kurzne cene

dne 24. februarja 1914.

Državne rente.	K	h
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	83	25
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan—jul)	83	20
4 1/2% avstr. velj. papir. renta febr.—avg.	87	40
4 1/2% avstr. velj. srebr. renta (april—okt.)	87	55
4% avstr. zlata renta, davk. prosta	106	90
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	83	60
4% av. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	83	55
4% ogr. renta v zlatu	100	10
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910.	82	10
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913.	91	—
Druge javne zadolžnice.		
4% kranjsko deže no posojilo iz l. 1888.	95	—
4 1/2% kranjsko deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	82	85
4% obveznice Rudol. železnice	85	70
4% obveznice železn. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolnj. železnice	—	—
Srečke.		
4% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a. v.	1620	—
4 1/2% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a. v.	445	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 g d. a. v.	665	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a. v.	345	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	272	—
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	280	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	243	—
Bazilika budimp. iz l. 1886. po 5 gld.	27	10
Ljubljanske srečke po 20 gld.	61	—
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	52	50
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld.	31	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir.	45	50
Josiv-srečke iz l. 1888.	15	50
Turske srečke	226	—
Srbske drž. tob. srečke iz l. 1888.	29	50
Akcije.		
Avstr. kreditni zavod	639	90
Avstro-ogrška banka	1959	—
Anglo-avstrijska banka	343	75
Dunajsko bančno društvo	535	50
Jadranska banka	424	—
Ljubljanska kreditna banka	404	—
Union banka	608	—
Zivnostenska banka	280	75
Avstrijski Lloyd	627	—
Državna železnica	716	80
Južna železnica	104	50
Alpine	840	25
Skoda	781	50
Valute.		
20 frankov	19	07
20 mark	23	5
Sterling	24	—
Rubelj	254	—

Vsa tozadevna po'asnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avs r. kredit. zavoda v Ljubljani.

Krojaška obrt v Kamniku.

Priporočam se v vsakovrstno izdelovanje oblek za gospode in dečke po najnovejšem kroju. Izdelujem tudi obleke za častito duhovščino in talarje po najnovejšem kroju. Postrežba točna. Cene zmerno.

Ivan N. Potočnik.

Proda se v Gorici vsled bolezni znana trgovina s specialiteto profumerij in rokavic na Travniku št. 12.

ustanovljena leta 1890, elegantno urejena, dobro upeljana z močno klijentelo.

Več se poizve pri lastniku samem.

Anton Malnič,
Gorica, Travniki št. 12.

Nogavice in druge petenine, datje perilo, ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg 10

Solidna postrežba!

Anton Stacul, Ljubljana

priporoča najbolje izvrstni

šampanjec Kleinoscheg-Derby

cuvée réservée.

Dva para plemen. kokoši in petelina

pristne plymouth-Roks pasme krasne živali se prodaja pri St. C. Tauscher, trgov. na z lesom, Dunajska cesta, Ljubljana. 568

VINO

večjo množino, staro in novo, dobre kvalitete od zlahtnih trt se prodaja. — Naslov Iv. Zupan, vinogradnik pri Sv. Emi št. 33, pošta Pristova, Štajersko. 572

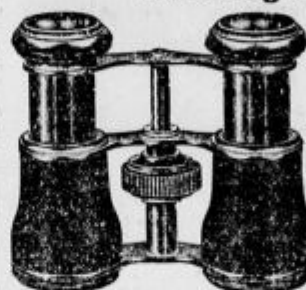
Zaradi preselitve se prodasta

2 lepi hiši

z velikim vrtom in stavbeno parcelo in sicer ena v Vodmatu, druga pa v Sp. Šiški. Več se izve v restavraciji »Štirna, Sp. Šiška.

Izprašani optik Fr. P. Zajec, Ljubljana

Stari trg št. 9 1135 1

Očala in ščipalniki natančno po zdravniških in znanstvenih predpisih. Velika zaloga toplomerov barometrov, vsakovrstnih daljnogledov itd. itd. Moderno urejena delavnica z električnim obratom. Ceniki brezplačno!

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1914.

Kupon, 3'10 metr. dolg, za kompletno moško obleko (suknjo, hlače, telovnik) zadostno, stane le

1 kupon 7 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20'—, kakor tudi blago za povrtnike, turisticke obleke, svileni kamgarn in blago za damsko obleko, pošilja po tovarniški ceni kot realna in solidna, dobroznana

zaloga tovarniškega sukna

Siegel-Imhof Brno, Morava.

Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri trdki Siegel-Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo prednosti. vsled velikega blagovnega prometa vedno največja izbira povsem svežega blaga. Stalne, najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše najskrbneje, natančno po vzorcu. 453

Pozor trgovci in začetniki!

V bližini Ljubljane oddam dobro vpeljeno trgovino z mešaním blagom. Trgovina se nahaja na glavni cesti na najbolj prometnem kraju. Ker je v trgovini bodočnost zasigurjena, se vsled tega oziram samo na dobre in resne kompetente. Pogoj so zelo ugodni. Lahko oddam tudi celo bišo z gostilno po zelo nizki ceni v na. em. Cenjene ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo »Slovenca« pod »Dober gospodar 444.«

Odda se mirni stranki lepo

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritlikin v III. nadstropju za majev-termin. Več se izve v Židovski ulici št. 1, L. n. 584

Hiša

se prodaja obstoječa iz dveh stanovanj, pralnice, drvarnice in zelenjadnega vrta, na željo tudi sadni vrt. Več se poizve pri lastniku v Rožni dolini, cesta 11. št. 263. 583

Hiša na prodaj!

Zaradi preselitve je na prodaj hiša z vrtom v zelo dobrem stanu, do 12. marca, event. se tudi da v najem. — Pojasnila daje Marija Kordež, Kamnagorica št. 5. P. št. Vid nad Ljubljano. 581

Sprejme se

kontorist ali kontoristinja

z znanjem slovenskega in hrvatskega jezika, stenografije in strojepisa. Prosilci, ki so zmogni tudi še laščine, dobijo prednost. Ponudbe pod »poštni predal 47«, Ljubljana. 506

Iščem v najem

gostilno

ali kakšno drugo hišo s pripravnimi prostori za trgovino. Prevzamem tudi manjšo trgovino z blagom vred. — Dopolni naj se pošiljajo na upravništvo tega lista pod »Sušec 589«.

Proda se v Mošnjah

mlekarna

z vsem premičnim in nepremičnim inventarjem prihodnji ponedeljek, to je 2. sušca 1914 ob 11. uri dopoldne. — Vsklična cena 3500 K. Dražba se vrši v Mošnjah na licu mesta. 599

France Resman

likvidator.

Najfineše, zajamčeno naravno, iz pasterizirane smetane izdelano čajno maslo

pristni, čisti, planinsko cvetlični

MLED SIR

Emendolski
Groyski,
Tilsitski,
Edamski,
Roquefort,
Trapisten,
Gorgonsola.

Nadalje skuto, jajca, kuhano maslo in maslo za kuhanje, pošilja vsak čas po najnižjih dnevnih cenah in poljubnih množinah zveza kranjskih mlekarn »MLEKARSKA ZVEZA« v Ljubljani, Kranjsko. 3742

Tovarniška zaloga za alpske de-
zele v Ljubljani; pisarna Albert
Pečevnik.

Drgnite in mažite malo boljše, poslužite se

Erdal

Kreme za čevlje

